

Gazeta

ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 779

vineri 4 decembrie 1964

8 pagini 25 bani

COMUNICAT

In zilele de 30 noiembrie — 1 decembrie 1964 a avut loc plenara Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român.

La plenară au luat parte membri și membri supleanți ai Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, membrii guvernului și șefii unor instituții centrale de stat, primii secretari ai comitetelor regionale P.M.R., șefii și adjuncții șefilor de secții ale C.C. al P.M.R., președinții comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale, conducători ai unor organizații de masă, redactori șefi ai ziarelor centrale și alte cadre de partid și de stat.

Plenara a examinat proiectul planului de dezvoltare a economiei naționale pe anul 1965. În urma dezbatelor, plenara a aprobat în unanimitate prevederile proiectului, precum și măsurile preconizate în vederea realizării acestuia.

Plenara a aprobat propunerile Biroului Politic al C.C. al P.M.R. cu privire la activitatea pe care urmează să o desfășoare partidul în legătură cu apropiatele alegeri pentru Marea Adunare Națională și sfaturile populare.

Plenara a aprobat în unanimitate activitatea Biroului Politic în domeniul relațiilor internaționale ale Partidului Muncitoresc Român, precum și activitatea delegațiilor P.M.R. în convorbirile și întrevederile avute cu delegații ale unor partide frățești.

Studiu în laborator

Sprijin multilateral tinerelor cadre

An de an, universitățile și instituțiile pedagogice din țara noastră dau școlilor sute și mii de absolvenți care se încadrează în marele detasament de îndrumători și luminători ai tinerelor generații. Alături de toate celelalte cadre de specialiști, ei aduc o contribuție de seamă la opera de desăvârșire a construcției socialismului în țara noastră. Așa cum spunea tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în cînvîntarea rostită la adunarea festivă consacrată Centenarului Universității din București, „prin munca lor plină de abnegație și pricere, zecile de miș de absolvenți pe care i-a dat învățămîntul superior în ultimii 20 de ani joacă un rol de seamă în viața economică, socială și culturală a țării”.

Inaintea mereu mai rapidă a patriei noastre pe drumul desăvîrșirii construcției socialismului antreneară întregul sistem al muncii instructiv-educative, al procesului de învățămînt, determinind o dezvoltare corespunzătoare a perfecționării cadrelor didactice prin metode științifice.

În condițiile actuale, formele și mijloacele prin care se asigură ridicarea nivelului profesional al tinerilor învățători și profesori

sunt multiple și complexe. După ce — în anii studiilor universitare — vin în contact, în cadrul practicii pedagogice, cu școala noastră de astăzi, proaspăti absolvenți își încep activitatea pătrunși de sentimentul răspunderii ce le revine, de exigentă față de propria lor pregătire profesională și pedagogică, precum și față de pregătirea elevilor ce le-au fost încredințați. Stăpîniți de dorința de a cunoaște tot ce e nou în conținutul și metodica predării specialității lor, având o gamă largă de preocupări, pentru ca oricând să poată face față problemelor complexe pe care le ridică munca instrucțiv-educativă, tinerii învățători și profesori se străduiesc să-și insușească experiența înaintată a colectivului în care lucrează.

Dacă îmbogățirea orizontului științific și pedagogic devine din ce în ce mai evident nota dominantă a activității celor mai mulți din membrii corpului didactic, ea este cu atât mai necesară tinerilor pedagogi, care au datoria să-și perfeționeze continuu pregătirea de specialitate, să studieze temeinic manualele școlare și metodicele și să adauge bagajului de cunoștințe acumulate în facultate tot ce este nou în

domeniul specialității lor, să meargă în pas cu dezvoltarea gîndirii științifice contemporane.

Formarea ca bun pedagog și învățător profesor nu este însă o problemă care se rezolvă numai prin strădania acestuia. Intregul colectiv de profesori are datoria să se preocupe cu stărînță, cu multă grijă și înțelegere de îndrumare permanentă, perseverență și exigentă a colegilor mai tineri, transmitîndu-le prețioasele învățămînte ale experienței proprii dobîndite în timpul anilor, invitîndu-i să participe la lecțiile lor. În colectivul școlii, ca și în cercurile pedagogice, în cadrul căroror un loc de seamă îl ocupă popularizarea experienței înaintate, a metodelor menite să asigure lecțiilor o eficiență sporită, tinerii profesori vor descoperi adevărate izvoare de informare pedagogică, îndrepătate prețioase pentru activitatea lor viitoare. Formați în instituțiile noastre de învățămînt superior, ei trebuie ajutați în permanență să fie receptivi la tot ce e înaintat, valoios și în același timp să lupte împotriva șabioanelor, a formelor rigide, pentru promovarea metodelor noi, pentru îmboșătirea creațore a lecțiilor, pen-

tru ridicarea continuă a calității învățămîntului.

Un sprijin substanțial sănătatea și inspectorii metodisti de la secțiile de învățămînt. În majoritatea regiunilor și raioanelor țării, inspectorii acordă o mare atenție noilor pedagogi, îndrumîndu-i cu competență, cu autoritatea de care dispun, ajutîndu-i să rezolve problemele ridicate de activitatea instructiv-educativă. Din păcate, însă, unele secții raionale de învățămînt din regiunile Bacău, Oltenia și București nu s-au preocupat întotdeauna să cunoască cadrele didactice nou numite, cum au fost incadrate, cum își desfășoară munca, unde și cum locuiesc. Este necesar ca astfel de situații să nu se mai repete, ca pretutindeni secțiile de învățămînt să asigure un sprijin larg și susținut învățătorilor și profesorilor care își încep munca didactică.

O contribuție deosebit de importantă la adîncirea și consolidarea pregătirii științifice a tinerilor profesori o aduc și cursurile de perfectionare. Asigurînd informarea cadrelor didactice de către specialiști cu calificare înaltă, făcîndu-le cunoscut ceea ce este nou în domeniul limbii și

literaturii române, al istoriei, al științelor sociale, al matematicii, al agriculturii, al limbilor străine, aceste cursuri își confirmă pe deplin utilitatea, contribuînd la îmbunătățirea pregătirii de specialitate a profesorilor și, implicit, la modernizarea predării.

La rezolvarea în condiții bune a problemelor muncii instructiv-educative ajută și lecturile pedagogice, care îi antrenază pe învățători și profesori în munca de cercetare științifică. Pedagogii din întreaga țară înscriși la această formă de activitate creațoare au datoria să-i atragă alături de ei și pe tinerii învățători și profesori, pentru care lecturile pedagogice pot constitui un foarte bun mijloc de cunoaștere în profunzime a variatelor și complexelor probleme pe care le ridică munca din școală.

Folosirea pe scară largă a tuturor acestor forme de creștere a nivelului profesional și pedagogic al tinerelor cadre didactice se înscrie în atmosfera de activitate creațoare, de îndrumare multilaterală a tinerilor profesori caracteristică învățămîntului nostru în continuu dezvoltare.

GH. GHITESCU
director
în Ministerul Învățămîntului

Prevenirea și combaterea insucceselor la învățătură (I)

Scoala noastră de cultură generală rezolvă cu succes însemnatele ei sarcini privind instrucția și educația comunistă a tineriei generații. Indrumarea tot mai eficientă a muncii elevilor de către cadrele didactice și intensificarea activității educative a școlii fac ca nivelul pregătirii elevilor să crească necontenit. Sporește an de an numărul acestor elevi care și îndeplinesc în condiții optime condițiile școlare. Exigențele tot mai mari față de pregătirea tineretului pentru viață fac însă necesară studierea în continuare a căilor de ridicare a eficienței procesului de învățămînt. Se pun cu tot mai multă acutitate probleme privind modernizarea învățămîntului, raționalizarea muncii elevului, accentuarea caracterului activ și conștient al învățării, utilizarea unor mijloace tot mai perfecționate de studiere și assimilare a cunoștințelor. Creșterea eficienței învățămîntului impune însă — mai întâi — rezolvarea unei alte probleme importante: limitarea insuccesului la învățătură al unor elevi, asigurarea reușitei tuturor elevilor în insușirea cunoștințelor. Iată de ce tema prevenirii și combaterii insuccesului școlar este din ce în ce mai des întîlnită în literatura pedagogică.

Revista franceză „La revue du praticien — Journal d'enseignement post universitaire” a dedicat un număr întreg dificultăților și rămînerii în urmă la învățătură a școlarilor. În U.R.S.S. s-au desfășurat dezbateri importante privind lichidarea repetenției și studierea condițiilor ce determină optimizarea muncii elevilor în procesul de învățămînt¹. În Canada unii autori încearcă să fundamenteze chiar o „teorie a combaterii rămînerii în urmă la învățătură”². Se întreprind cercetări referitoare la rolul trăsăturii individuale a elevilor în combaterea rezultatelor nesatisfăcătoare la învățătură³, la raportul dintre rezultatele școlare și vîrsta claselor, preocupările extrașcolare ale elevilor, s.a.m.d. Studii utile, originale și interesante s-au făcut în acest domeniu în U.R.S.S., R.P. Ungară, Franță, R.D.G., Anglia etc.

Problema înlăturării rămînerii în urmă la învățătură preocupa și cadrele de profesori din țara noastră. Societatea noastră socialistă este vital interesată în continua îmbunătățire a învățămîntului — principala verigă a sistemului de instrucție și educație a tinerei generații, în asigurarea succesului la învățătură a tuturor elevilor, în utilizarea integrală a posibilităților de dezvoltare ale fiecărui tinăr, în educarea lui multilateral. Însemnatatea acestui fapt sporește în condițiile încheierii generalizării învățămîntului de 8 ani, ale cuprindei în învățămînt a tuturor copiilor de vîrstă școlară.

Studiul aprofundat și sistematic al cauzelor insucceselor la învățătură și rezolvarea problemelor pe care le ridică este reclamat și de alt aspect, pe care nu ne putem opri a-l sublinia. Este vorba de faptul că insuccesul la învățătură — și îndeobște persistența lui — are consecințe negative ample asupra personalității în formare a elevilor. Uneori el este însosit de transformări de natură afectivă care generează atitudini negative, de schimbări în conduită cu represuni diferențiate de la elev la elev. În unele cazuri se petrece o alterare a in-

tregii personalități, apar trăsături negative de caracter, ceea ce reprezintă o mare pierdere atât pentru dezvoltarea ulterioară a elevului, cit și pentru societate.

Pornind de la toate aceste considerente, ne propunem să supunem dezbaterei unele aspecte mai însemnante ale problemei enunțate.

Prin insucces școlar înțelegem rezultate nesatisfăcătoare în insușirea cunoștințelor, materializate în situația școlară a elevilor repetenți sau corienți, precum și a aclor care obțin sistematic note la limită, indicind — prin aceasta — o promovare anevoiească a trimestrelor și anilor scolari.

Analiza rezultatelor unei anotimpuri întreprinse printre aproximativ 400 de cadre didactice, corespunzătoare la primă constatare importantă: cauzele insuccesului la învățătură sunt extrem de variate și diferențiate. Printre cele mai larg răspândite — fără a epuiza etiologia insuccesului școlar — amintim: necunoașterea temeinică a elevilor, nesesiarea la timp a lacunelor și rămînerii în urmă la învățătură, tratarea nediferențiată și munca nesatisfăcătoare cu elevii „slabi” și „mediocri”; organizarea necorespunzătoare a muncii în școală; supraîncarcarea și existența unor fenomene de oboseală la unii elevi — îndeobște în anumite perioade ale anului școlar; promovarea la limită, exigență scăzută sau inconveniente; existența unor cadre didactice necalificate; lipsa de continuitate în munca didactică; atitudinea negativă sau lipsa de interes a unor elevi față de învățătură sau față de un anumit obiect de învățămînt; metode necorespunzătoare de studiu; lacune în cunoștințele din anii școlari precedenți; formarea nesatisfăcătoare a elevi a motivelor învățării și lipsa de perspectivă în munca școlară; frecvența neregulată; starea de sănătate sau psihică deficitară; depărtarea de școală și naveta; carentele de ordin familial; emotivitatea excesivă; lipsa de voință etc.

Din prezentarea acestor cauze se observă că, pe cind unele au un caracter vremenic și accidental (cadre didactice necalificate, discontinuitate în munca didactică, frecvența neregulată, starea de sănătate a unor elevi etc.), altele au un caracter statoric. Unele cauze se referă la neajunsuri în munca școlii și a cadrelor didactice, altele la elevi și la situația lor familială.

Diferențierea cauzelor se produce fie datorită condițiilor concrete, locale, care țin de școală, clasă, elev, profesor, familie, fie datorită persistenței unor deficiențe în organizarea muncii instructiv-educative cu o mai largă răspindire în școlă.

De cele mai multe ori, insuccesele la învățătură nu sint determinate de o singură cauză, ci de multe, dintre care una sau cîteva au caracter dominant. De aici rezultă caracterul complex al determinării fenomenului și relativa dificultate a cunoșterii exacte a cauzelor, a raportului dintre acestea, a influenței pe care o exercită fiecare. De o astfel de cunoaștere — care nu poate fi simplificată, „șablonizată” — depinde însă eficiența muncii de depărtare sau diminuare a insuccesului școlar, pe baza unui „tratament” pedagogic corespunzător.

Fără a subaprecia sau a ignora rolul, influența uneia sau alteia dintre cauzele menționate asupra rezultatelor la învățătură ale elevilor, ne-am concentrat asupra unor dintre ele care s-au dovedit a fi răspindite la un număr

mai mare de elevi și au o pondere mai însemnată în determinarea insuccesului școlar. Ne referim la: 1) metodele de studiu necorespunzătoare; 2) insuficiența activizare a elevilor la lecție; 3) deficiențe ale muncii educative; 4) neajunsuri în organizația școlară.

1. Multă dintre elevii cu rezultate slabe la învățătură provin din categoria celor care nu știu să învețe. Dint-un număr de 1145 elevi din clasele V—XI chestionajul asupra metodelor și procedoarelor utilizate în pregătirea pentru lecții, 289 au arătat că și efectueză temele scrise înainte de a-și însuși cunoștințele prin studiul manualului și notișorilor; 516 elevi învăță după orar; 69 de elevi încep să învețe la obiectele mai ușoare, lăsând pe cele grele la sfîrșit și justifică această succesiune („pentru a avea timp”). Toate acestea indică un mod necorespunzător de munca

Observațiile noastre au adăugat la aceste date constatări privind calitatea nesatisfăcătoare a deprinderilor de studiu a majorității elevilor din această categorie. Din sondajele întreprinse de noi a reieșit că un număr însemnat de elevi — datorită lipsei de înstruirea sa, temeinicia cunoștințelor, il molescă, îi scade capacitatea de munca intelectuală, îi diminuează posibilitățile de învățare a greutăților, îi demobilizează. Nu trebuie trecut cu vedere nici faptul că tratarea nediferențiată a elevilor poate duce, în condițiile în care aceștia nu pot face față sarcinilor, la apariția unei „rezistențe” față de cerințele instructiv-educative.

In afara de faptul că rezolvarea acestei probleme închide unul dintre principalele izvoare

dictionare, culegeri de probleme etc.

b. Programarea muncii și individualizarea ei (cerințele fundamentale ale unui regim rațional de munca în familie și criteriile de adaptare a acestor cerințe la particularitatea fiecărui elev — în funcție de greutățile sale, de gradul de dificultate a obiectului de învățămînt, de capacitatea de concentrare etc.).

c. Metode și procedee pentru depășirea dificultăților în studiuul problemelor complexe (cum poate fi descompusă o problemă complexă în probleme simple, cum trebuie utilizate procedee de analiză și sinteză, comparația, analogia, integrarea cunoștințelor noi în sistemul de cunoștințe, aplicațile — toate prezentate demonstrativ sub formă de „modele” etc.).

d. Metode și procedee de auto-verificare, de autocontrol independent. Elevii să știe cum pot verifica singuri dacă și-au însușit temeinic sau nu cele învățătoare prin chestionare de control, prin alcătuirea unor planuri, a unor schițe etc.).

e. Metodica recapitulării și consolidării sistematice și individuale a cunoștințelor asimilate.

O astfel de instruire asigură sporirea considerabilă a randamentului muncii elevilor, cointeresarea acestora în rezultatele calitativ superioare, conștientizarea și raționalizarea muncii individuale, întărirea atitudinii înaintate față de învățătură.

Evident că numai instruirea elevilor nu este suficientă. Este necesar ca în cadrul verificării, în aplicații sau în audierea expunerilor independente ale elevilor să se urmărească nu numai nivelul însușirii cunoștințelor, ci și al metodelor utilizate, felul de a raționa, cum a procedat elevul în situația dată, cum justifică procedeele sale.

In afară de faptul că rezolvarea acestei probleme închide unul dintre principalele izvoare ale insuccesului școlar, ea creează totodată premise pentru introducerea în învățămînt, într-un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, a unor cuceriri tehnico-științifice. Noile mijloace tehnice ce vor fi introduse ca instrumente ajutătoare în munca de învățare — mașini de învățat, manuale programate și a-pun în fața colectivelor didactice din școli sarcina îmbunătățirii muncii individuale a elevilor, a instruirii lor asupra metodelor de studiu.

Rezolvarea acestor sarcini este însă legată nu numai de sporirea preocupărilor în acest sens ale conducerilor școlilor și ale cadrelor didactice, ci și de intensificarea cercetărilor privind condițiile reușitei în munca școlară, de elaborarea „modelelor” optimale de organizare a studiului individual al elevilor în cadrul diferitelor obiecte de învățămînt, de analiza amănunțită și generalizarea celor mai eficiente metode și procedee de studiu la diferite clase (virște), de cercetarea căilor și mijloacelor raționalizării muncii elevilor în procesul de asimilare a cunoștințelor.

2. Insuficiența activizare a elevilor la lecție constituie o altă cauză însemnată a fenomenului studiat. Sub diferite forme se acceptă încă pasivitatea elevilor în diferite momente ale lecției, ceea ce reprezintă o piedică serioasă în înțelegerea și asimilarea conștientă a cunoștințelor. Ca o reacție la aceste manifestări negative au fost întreprinse diferite experimente și cercetări în practica școlară, atât în țară noastră cît și peste hotare⁴.

Deși principiul activizării elevului în procesul de învățămînt, al intensificării muncii sale de insușire a cunoștințelor este unanim acceptat în literatura pedagogică contemporană, recunoașterea lui rămîne încă în multe privințe declarativă. Nici pedagogia n-a prelucrat încă sistematic și în profunzime numeroase probleme teoretice și practice pe care le ridică aplicarea acestui principiu în școală și nici practica didactică nu face suficient pentru larga lui extindere în procesul de învățămînt. Ea rămîne încă uneori tributară „tradiției”, menținind procedee depasite, care au fost pe larg criticate în presa și literatura pedagogică din ultimii ani. Așa sunt verificarea individuală, fără antrenarea colectivului de elevi, chestionarea prea fragmentată care diminuează posibilitatea unor expunerile independente, so-

licitarea mai mult a memoriei, a facultății de a argumenta, a explicita, exigența scăzută sau inconstantă, repartizarea inegală și neritmnică a examinării pe parcursul trimestrelor școlare, notarea necorespunzătoare, evidența nesatisfăcătoare, vagă a lacunelor din cunoștințe, cunoștințe elevilor și munca lipsită de continuitate, de eficiență în direcția eliminării acestora, repartizarea nejudicioasă a timpului la lecție și a.

Totodată, comunicarea noilor cunoștințe nu duce încă în măsură suficientă la activizarea gîndirii, a proceselor de cunoaștere și a muncii independente a elevilor. Faptul că elevii nu sint suficient activizați în această etapă fundamentală a lecției are drept consecință nivelul scăzut al însușirii cunoștințelor încă din etapa de debut a acestui proces, fapt cu repere și negații asupra calității momentelor următoare (studiu acasă, efectuarea temelor, aplicațiile). Aceste lacune reprezintă, în sistemul muncii instructiv-educative, adevarate „brese” prin care se creează posibilități de sustragere a elevilor de la munca activă, continuă și sistematică — ceea ce este caracteristic de altfel elevilor cu slabe rezultate la învățătură.

Printre lipsurile ce le mai semnalăm este și tendința, manifestată pe locuri, de a feri pe elev de efort în însușirea cunoștințelor, de „a-i servi totul de-a gata”, fapt ce subminează dezvoltarea sa, temeinicia cunoștințelor, îl molește, îi scade capacitatea de munca intelectuală, îi diminuează posibilitățile de învingere a greutăților, îi demobilizează. Nu trebuie trecut cu vedere nici faptul că tratarea nediferențiată a elevilor poate duce, în condițiile în care aceștia nu pot face față sarcinilor, la apariția unei „rezistențe” față de cerințele instructiv-educative.

Dintre procedeele eficiente de activizare care contribuie la intensificarea muncii elevilor la lecție subliniem în mod deosebit caracterul problematic al predării (cind elevii au de rezolvat anumite sarcini cognitive în timpul audierii expunerii profesorului) și notarea elevilor pentru întreaga activitate desfășurată la lecție. La aceasta adăugăm cerința utilizării mai largi a muncii independente a elevilor în timpul lecțiilor, a efectuării diferitelor lucrări cu caracter aplicativ. Aceste procedee au fost verificate și de noi experimental la Școala medie din Bacău în cursul anilor 1958—1963.

Observațiile noastre au confirmat totodată necesitatea, constată și de alți cercetători⁵ — de a se crea anumite condiții pentru ridicarea muncii elevilor la lecție, printre care menționăm:

— profesorul să fie mereu prezent și să încurajeze și să recompenseze munca individuală și independentă;

— să se dea îndrumări numai cind se simte nevoie și numai în măsură necesară, să se stimuleze inițiativa elevilor, efortul propriu perseverent în rezolvarea sarcinilor școlare;

— să se creeze la lecție un climat de încredere și inițiativă și condiții pentru participarea creatoare a elevilor la lecție (creindu-li-se să găsească alte ipoteze decit cele enunțate de profesor în problemele studiate). Elevii să fie ajutați „să descopere” noțiunile și să le aplice creator;

— elevii să fie îndrumați să-și controleze singuri soluțiile și să li se pună la dispoziție experiențe și fapte legate de problemele practice ale vieții.

Lector univ. VIRGIL RADULIAN
Institutul pedagogic de 3 ani
Bacău

1. Narodnoe obrazovanie din 1963, 1964; Semia i șkola, etc.

2. Chabassol, I. David: A theory of underachievement.

3. Slavina L. S.: Tratarea individuală a elevilor rămași în urmă la învățătură și nedisiplinația. Ed. Didactică și pedagogică 1962.

4. Vezi articolul „Considerații asupra căilor de ridicare a eficiențăi procesului de învățămînt” de N. Apostolescu. Revisată de pedagogie nr. 1/1963.

5. Fraudsden Arden: N. Educational psychology: The principles of learning in teaching. New York — London — Toronto. Mc. Grow Hill, 1963.

OPINI

Gramatica în școală

In discuțiile asupra studiului gramaticii în școală generală de 8 ani se amintește întotdeauna că scopul principal al predării acestei discipline îl constituie formarea deprinderilor necesare unei exprimări corecte orale și scrise.

Din acest punct de vedere s-au făcut unele sugestii cu privire la îmbinarea exercițiilor de analiză gramaticală cu exercițiile de altă natură, adecvate scopului menționat. În articolul „Exigențele invățământului superior în domeniul limbii române”, prof. univ. Ion Coteanu propunea „combinarea analizei gramaticale cu sinteza exprimării ideilor prin compunerii”, pornind de la ideea foarte justă că, în invățământul preuniversitar, „totuși, scopul predării limbii române nu poate fi deprinderea analizei gramaticale, ci deprinderea de a utiliza datele cele mai importante ale acestei analize spre a construi cu ajutorul lor o formă de exprimare a ideilor” („Gazeta invățământului” din 20 decembrie 1963).

Constatind că, deși în școală generală de 8 ani se fac nenumărate exerciții de analiză gramaticală, elevii dovedesc, la terminarea celor opt clase, că nu au reușit să-și formeze în mod satisfăcător deprinderea de a se exprima corect și fluent, prof. Al. Indrea din Cluj aduce unele serioase obiecții atât modului în care se aplică analiza gramaticală în școală, cit și volumului de cunoștințe gramaticale care le este impus elevilor. După părerea tovarășului Indrea, „gramatica școlară trebuie să fie, deci, o gramatică practică, simplă, elementară (limitată la elementele structurii de bază a limbii), care să formeze la elevi deprinderea exprimării corecte”. În acest scop prof. Indrea consideră inutil ca elevii „să cunoască toate formele gramaticale (literare, populare, de nuanță stilistică etc.) prin care se poate exprima un conținut oarecare... e destul dacă ei cunosc numai forma sau formele tipice, forma sau formele model”. De aceea, după părerea d-sale, „cele mai bune exemple (pentru exercițiile de analiză n.n.) nu sunt textele din autori, ci exemplele create în mod special pentru a ilustra cazul gramatical dat”, iar definițiile „nu trebuie să cuprindă totalitatea insușirilor care caracterizează un caz gramatical sau altul și e deajuns dacă se referă la unul sau două elemente distinctive” (cf. „Tribuna” din 5 noiembrie 1964, sau „Gazeta invățământului” din 27 noiembrie 1964).

Asupra propunerilor cuprinse în articolul profesorului Al. Indrea aș vrea să mă opresc în rîndurile care urmează, deoarece anumite precizări mi se par absoluț necesare.

În primul rînd cred că încărcarea programei de gramatică cu un volum de cunoștințe neadecvat vîrstei elevilor din clasele V-VIII și inefficiente pentru scopul practic al acestei discipline se datorează faptului că, în momentul de față, o dată cu absolvirea clasei a VIII-a, studiul gramaticii limbii române trebuie să fie deplin încheiat. Nemaipreindându-se cunoștințe suplimentare de gramatică în clasele IX-XII, programe aglomerează prin forță lucrurilor, în ultimele clase ale școlii generale de 8 ani, o mare cantitate de fapte de limbă, pe care firesc ar fi să le gradeze, ca și la alte discipline, prin adăugarea unei etape în plus în procesul de invățămînt. Dacă s-ar introduce studiul gramaticii limbii române în clasele IX-XII, propunerile făcute de prof. In-

drea și-ar găsi o mai mare posibilitate de aplicare — bineînțeles, după o discutare prealabilă a justei tuturor detaliilor, asupra cărora nu cred că este cazul să insistăm aici — în sensul că limitarea cunoștințelor predate elevilor la structura de bază a limbii, deci la faptele strict elementare, ar fi admisibilă, avându-se în vedere posibilitatea de completare, de adăncire și de nuanțare a acestor cunoștințe în clasele ulterioare.

O asemenea propunere — făcută, cu excepția prof. Indrea, și de alți participanți la discuție (prof. univ. I. Coteanu și prof. I. Popescu) — găsește, cred, un sprijin puternic în descrierea stării de fapt a predării gramaticii în școală generală de 8 ani, pe care o prezintă chiar prof. Al. Indrea în articolul amintit.

S-ar putea face însă observația că sunt suficiente metodele propuse de prof. Indrea în direcția simplificării și schematicării studiului gramaticii, fără să se mai impună vreo completare a acestor cunoștințe în clasele superioare, de vreme ce ele sunt suficiente pentru formarea deprinderilor de exprimare corectă a elevilor. Cred însă că nu aș trebui privată problema predării gramaticii limbii române.

Atribuindu-se studiului limbii materne în școală exclusiv scopul de a le forma elevilor deprinderi de exprimare corectă, se limitează în mod nejustificat rolul acestei discipline. Nu neagă nimeni faptul că studiul limbii materne trebuie să aibă ca rezultat practic exprimarea corectă, dar rolul lui nu se rezumă la atât. Împreună cu celelalte discipline, studiul limbii materne dă elevului cunoștințele necesare pentru formarea culturii sale generale. Pe de altă parte, el contribuie la formarea lui intelectuală, prin dezvoltarea capacitatii de gîndire sintetică și analitică. În ceea ce privește deprinderea exprimării corecte, se admite în general faptul că sarcina nu poate fi lăsată numai pe seama orelor de limba română. Formarea acestei deprinderi trebuie să-i preocupe și pe profesorii specializați în alte discipline. Este adevarat că studiul limbii materne oferă elevilor, din acest punct de vedere, sprijinul principal, dar nu este mai puțin adevarat că folosirea acestor cunoștințe trebuie controlată, în toate imprejurările, de toți cei care îndrumăza procesul de invățămînt.

Studiul gramaticii este deci îndreptat spre cunoașterea temeinică a aspectului actual al limbii române literare, atât pentru creația deprinderilor de folosire a acestei limbi într-un mod cel puțin satisfăcător, cit și pentru dezvoltarea intelectului celui care învăță, a capacitatea sale de gîndire, într-un cuvînt, pentru formarea sa ca intelectual.

Se modifică oare atitudinea noastră față de studierea gramaticii în școală dacă avem în vedere ansamblul preocupărilor care intră în competența profesorului de limba română? Cred că da. În primul rînd, înțelegerea rolului complex îndeplinit prin predarea gramaticii reabilitază năpăstuita analiză gramaticală, care în general sperie chiar și pe profesori, nu numai pe elevi. Cunoașterea normelor literare de folosire a limbii materne nu poate fi realizată prin invățarea pe de rost a unor reguli și definiții, ea rezultă din exercițiile de analiză cu ajutorul cărora se conturează treptat caracteristicile elementelor componente ale structurii gramaticale a limbii. Nu

cred că mai este necesar să amintesc utilitatea acestor analize pentru verificarea cunoștințelor dobîndite. În același timp, analiza gramaticală îl obișnuiește pe elev să disocieze elementele limbajului în virtutea funcțiilor lor, să abandoneze formulele stereotipe în favoarea altora, cu același rol, dar de o mai mare limpezie sau plasticitate.

In fine, cred că analiza gramaticală creează elevului deprinderea de a se opri asupra unui text pentru observarea detaliilor, sustrâgindu-l de la obiceiul, atât de nerecomandabil și atât de frecvent, al lecturii pe sârbe în urmărirea faptelor relatate.

O analiză gramaticală bine condusă poate și trebue să satisfacă toate aceste cerințe. Într-un exercițiu mecanic și monoton, deci pe drept cuvînt plăcitor, ea poate să devină o sursă bogată de informații, o școală a spiritului metodic, ameticulozității, a disciplinei și chiar a curiozității științifice. Ea trebuie să fie însă bine condusă și nu mă indoiesc că pasiunea și convingerea dăruiesc oricărui profesor de limba română inventivitatea necesară transformării analizei gramaticale într-un exerci-

țiu complex, atractiv și educativ. Bineînțeles, cu condiția ca această inventivitate să se sprijine pe o informare științifică permanent împrospătată, pe ceea ce într-un termen consacrat se numește buna pregătire profesională.

In scopul tinerii la curent a cadrelor de specialitate cu studiul actual al studiului gramatical limbii române, revista „Limba română” a supus discuției cititorilor problemele teoretice și practice ale analizei gramaticale. În articolul de deschidere a dezbatelii, acad. Iorgu Iordan se ocupă și de problema modului în care trebuie făcută analiza gramaticală. D-sa propune, pentru invățarea gramaticii, întocmirea unei antologii de texte „adevărate modele de limbă”, apartinând tuturor stilurilor, a căror analiză să se facă „din toate punctele de vedere, pe indelete și cu participarea foarte activă (...aproape exclusiv) a elevilor în ce privește „descoperirea” regulilor gramaticale, profesorul rezervindu-și mai ales rolul de îndrumător al discuțiilor” (vezi articolul Mai multă gramatică! în „Limba română” XIII (1964), nr. 1, p. 54).

In concluzie cred că observațiile, în general juste, bazate, după cum se vede, pe o bogată experiență didactică, cuprinse în articolul semnat de prof. Al. Indrea, trebuie să fie completate prin propunerea de a se acorda un număr de ore pentru continuarea, la alt nivel, a studierii gramaticii în toate clasele invățămîntului mediu. Pentru această propunere am considerat că pledează nu numai situația actuală nesatisfăcătoare a predării acestor materii, ci și importanța educativă a disciplinei în sine.

S-ar putea ca precizările făcute să pară izvorite dintr-o atitudine ortodoxă de grămatice care și supraapreciază specialitatea și suprasolicita virtuile pedagogice. Cunoscind însă interesul din ce în ce mai accentuat al intelectualilor cu cele mai diferite preocupări pentru limba noastră națională, cred că ele corespund unei reale necesități practice.

FLORA ȘUTEU
cercetător principal
la Institutul
de lingvistică

Materiale ajutătoare

pentru studiul istoriei

Urmăresc tot ce apare în publicațiile pedagogice cu privire la modernizarea metodelor de predare în scopul realizării unei eficiențe mai mari a procesului instrucțiv-educativ. Trebuie să constată cu părere de râu că din acest punct de vedere, în domeniul predării istoriei, disciplină care mă preocupă în primul rînd, fiind specialitatea mea principală, există o oarecare răminere în urmă. Dacă pentru alte discipline se realizează tot mai multe mijloace moderne, pentru istorie lucrurile nu stau la fel.

Este încă prea mic numărul hărților istorice. Apoi, studiourile de specialitate nu se ocupă

suficient de realizarea unor filme didactice cu subiect istoric. S-ar putea folosi în acest scop, aşa cum se propune în articolul „Mijloacele audio vizuale și folosirea lor” de Gh. Cristea, din „Gazeta invățământului” nr. 775 apărut în 6/XI. 1964, și secvențe din filme (ca „Lupeni 29”, „Tudor” etc.) ca și din jurnale cinematografice, care să fie grupate pe clase și chiar pe teme.

Ar fi bine de asemenea ca, pe lingă crestomașile — puține la număr — apărute, să se editeze o culegere de biografii ale unor personalități istorice, ca și o colecție de texte literare cu subiect istoric extrase din opere valoioase, grupate pe teme. Astfel

de culegeri ar fi de un real folos elevilor, stimulîndu-le interesul pentru cunoașterea istoriei și contribuind la educarea lor comună. La realizarea acestuia scop ar contribui editarea unor albume școlare care să cuprindă, grupate pe teme, reproduceri după opere de artă plastică cu caracter istoric.

In sfîrșit, socotesc că ar fi bine să se alcătuiască, pentru uzul școlarilor și chiar al profesorilor, un dicționar care să cuprindă nume de personalități istorice și de localități istorice, cu scurte explicații.

Prof. VIRGIL BIRLIBA
Școala generală de 8 ani Bistrița.

La lecție

Vorbirea colorată a elevilor

Pornind de la ideea că fiecare elev poate să-și formeze încă din primii ani de școală deprinderea de a se exprima într-un limbaj, plastic, variat, am utilizat în munca mea de învățătoare diferite modalități subordonate acestui scop.

Din capul locului trebuie să precizezi că în această problemă am socotit esențială dezvoltarea gustului elevilor pentru lectură. Tocmai de aceea am inceput prin a-i îndruma către lectura unor povestiri din operele clasicielor noștri — Ion Creangă, Mihai Eminescu, Gh. Coșbuc, M. Sadoveanu etc. — ca și ale mulțor din contemporani. Străduindu-mă să-i fac pe elevi să înțeleagă frumusețea fragmentelor citite, am căutat să-i obișnuiesc, pe nesimțite, și cu limba noastră literară.

Pentru a ajunge la acest rezultat utilizez diferite procente. Printre altele, de pildă, le cer elevilor să precizeze tema unei povestiri, să dea exemple de alte povestiri cu aceeași temă. Bunăoară, referindu-se la tema „dragostea de mamă”, elevii au dat multe și interesante exemple din lecturile lor în clasă sau acasă.

Fac în fața elevilor, de asemenea, scurte comentarii asupra povestirilor citite, la nivelul lor de înțelegere. Așa se obișnuiesc treptat să observe ei însăși ceea ce este caracteristic în povestirile respective. De exemplu, lectura volumului „Din lumea celor care nu cunosc” de Emil Girleanu le-a prilejuit observația că se poate scrie ceva foarte frumos și despre ființe neînsemnate, dacă și să privești în jur, să înțelegi ce se întâmplă, să găsești expresii potrivite pentru a o spune. Insist asupra descrierilor izbutite, asupra expresiilor colorate, asupra sentimentelor pe care acestea reușesc să le trezească cititorului.

Plecind de la analiza și prezentarea unor astfel de modele pot trece mai departe, la formarea deprinderilor de exprimare corectă și colorată în scris. Mă ocup într-o primă etapă, de tehnica construirii

frazelor. Pornind de la propoziția simplă trec la propoziția dezvoltată formulată după criteriul clasic: subiect — atrăgit, predicat — complement. De exemplu, pentru ideea exprimată simplu „Tractoarele ară”, formulez propoziția „Tractoarele noi ară ogoarele” cerind elevilor să o dezvolte atât că le permită fantezia. Se ajunge astfel la fraze bogate, nuanțate, de tipul: „De cum dă colțul ierbii, pe ogoarele înfrânte ale patriei, tractoarele noi ară brazele adinț în pămîntul reavân”.

Un alt procedeu îl constituie schimbarea locului cuvintelor dintr-o propoziție fără a-i schimba înțelesul. De exemplu, propoziția „Patria mea este frumoasă și bogată”, devine „Frumoasă și bogată ai deve-nit, patria mea dragă”. Ace-luiași fel î se subordonează exercițiile menite să le arate elevilor că adjectivele și adverbale dau expresie și culoare frazei. Prin astfel de exerciții o propoziție ca „Pe cărările muntelor urcă drumeți” devine: „Cu pas voinicesc, fuiind vesei, drumeți neobosită urcă vioi pe cărările bă-tătorile ale muntelor”.

Am făcut de asemenea cu elevii diferite exerciții atractive de folosire a unui cuvint sau a unei expresii în sens propriu și figurat (de exemplu, înnegurat: cer înnegrat, orizont înnegrat, om înnegrat) sau de înlocuire a unor cuvinte cu altele având același sens (de exemplu, păzește: grănicerul păzește, veghează, străjuiește hotarele).

Trecind de la aceste exerciții simple la lucrări scrise, în să le fac înțelese elevilor cîteva cerințe generale: să-și fixeze bine în minte ce vor să spună, analizindu-și gindurile și sentimentele, să stabilească un plan al lucrării, să folosească un scris simplu, găsind expresiile cele mai potrivite, să-și formuleze în minte fiecare frază pînă la capăt și abia apoi să o scrie.

Urmărind în permanență imbogățirea vocabularului elevilor, șlefuirea continuă a exprimării lor, le cer să efectueze lucrări de „creație” chiar din clasa I. Atunci cînd ei cunosc toate literele organizate, de pildă, o lecție de felul următor. Desenez pe tablă un tablou de primăvară (cer albastru, soare strălucitor, iarbă verde, ghiocei etc.). Dedesubt scriu: „Dragi copii, pentru voi alung frigul, zăpada, chiciura și îngețul. Vă aduc cer senin, soare cald și ghiocei. Cine sănătate? Copiii ghicesc, se bucură — și răspund în scris. De exemplu: „Dragă primăvară, te aștepț cu nerăbdare și cu note bune. Nicu”. Sau: „Dragă primăvară, mulțumesc pentru ghiocei. Am sănătate și dău mamei Andrei”. Alteori cer copiilor să descrie un obiect sau o ființă: mama, tata, bunicii, colegul de bancă, creionul, abecedarul etc. De la aceste simple descrieri elevii ajung în clasele mai mari la compozitii mai complicate, cu teme ca: „Apus de soare”, „Plouă”, „Pădurea”, „Prinul fulg”, „Ziua de azi” etc. Un alt fel de compozitii sunt cele în care le cer să povestească o întâmplare: o excursie, o vizită la un muzeu și.m.d. Îi îndrumez bineînțeles, în prealabil să urmeze înșiruirea logică a faptelor și, mai ales, să arate impresia pe care le-au produs-o. Schițind că de către participarea lor afectivă. Pentru a-i ajuta în această direcție le dău subiecte de tipul: „Vreau să devin pionier”, „Am luat nota 10” etc.

Astfel elevii ajung în clasa a IV-a la compunerii care le solicită atât spiritul de observație, cit și o atitudine afectivă, cu subiecte cum ar fi: „Am fost la marea sărbătoare a eliberării”, „Tata e fruntaș în muncă”, „Copilărie fericită” și.m.d.

Pe măsură ce subiectele se complică, trecind la forme superioare, elevii sint solicitați într-o măsură din ce în ce mai largă să utilizeze un limbaj mai bogat, mai variat, mai colorat, capabil să exprime toate nuanțele gindurilor și sentimentelor lor.

Inv. ELENA STOICOVICI

In legătură cu predarea definițiilor și teoremelor

Practică mi-a arătat că, dacă nu sunt suficient ajutați, elevii au tendință să-și însușească în mod mecanic terminologia matematică, ceea ce duce la formalism, la un studiu lipsit de temeinicie. De aceea acord multă atenție lămuririi lor asupra modulului cum trebuie definite noțiunile învățate, ca și modul cum trebuie demonstreate teoremele.

Am observat nu o dată că elevii dău definiții incorecte. Ei spun, de exemplu, că paralelogramul este un patrulater cu laturile opuse paralele două cîte două și egale, nefind conștiință de faptul că definiția nu trebuie să includă o proprietate ce decurge, se demonstrează. Pentru a-i ajuta să înțeleagă astfel de greseli, le-am arătat că definirea noțiunilor prin arătarea genului proxim și a diferenței specifice este legată de importanța problemei a condițiilor necesare și suficiente, explicându-le și ce sunt acestea. Pornind de aici elevii și-au dat seama că definiția paralelogramului așa cum o dau ei este nejustă, deoarece conține o condiție suficientă, dar nu necesară și nu putut formula, pe baza lămuririlor prime, definiția corectă a paralelogramului — un patrulater cu laturile opuse paralele.

Mergind pe această cale elevii au observat singuri că definiția dreptunghiului dată în manual — dreptunghiul este un paralelogram cu unghiurile drepte — nu este riguroasă, intrucăt condiția necesară ca un paralelogram să fie dreptunghi este că să aibă un unghi drept. Altă dată, cind un elev a definit numărul irațional ca fiind o fracție decimală cu un număr infinit de zecimale, colegii lui au sesizat că definiția este îngustă, intrucăt nu se indică faptul că fracția decimală infinită trebuie să fie și neperiodică.

Mergind mai departe, am arătat elevilor că și ipoteza unei teoreme conține o condiție necesară și suficientă pentru ca adevărul din concluzie să aibă loc. Pe această bază elevii au constatat cu ușurință că, de exemplu, criteriile de egalitate și asemănare a triunghiurilor sint de fapt condiții necesare și suficiente pentru ca două triunghiuri să fie respectiv egale sau asemenea.

În același timp, am căutat să înălțăm tendința pe care o au elevilor de a privi reciproca unei teoreme ca o teoremă oarecare, fără a-și da seama că prin demonstrarea ei se adevereste faptul că condiția din teorema directă este nu numai suficientă, dar și necesară pentru concluzia ce se trage. De aceea, în clasele a IX-a și a X-a, la studiul geometriei este necesară demonstrarea multor teoreme reciproce pe baza următoarelor propoziții: 1. Dacă există A există și B (teoremă directă). 2. Dacă nu există A, nu există nici B (teoremă negativă). 3. Dacă există B există și A (teoremă reciprocă). 4. Dacă nu există A nu există nici B (teoremă contrară). Am subliniat că propozițiile 1 și 2, ca și propozițiile 3 și 4, sunt echivalente între ele, dar că propoziția 4 arată că condiția A este necesară. Cum propoziția 4 este echivalentă cu propoziția 3, înseamnă că dovedirea propoziției 3, adică a teoremei reciproce, duce la concluzia că condiția A din teorema directă este suficientă și necesară.

În felul acesta îi ajutăm pe elevi în însușirea corectă a noțiunilor matematice, în tot mai bună lor pregătire la acest obiect.

GHEORGHE CALAPĂR
Tîrnăveni

Ecoareea la materialele publicate

In numărul 775 din 6 noiembrie a.c. al „Gazetei învățămintului” a fost publicat articolul „Aceași lecție — procedee diferite”, de prof. Dumitru Barabăs. Prin problema pe care o abordează — aceea a necesității de a se folosi procente diferite la lecții în funcție de curba de efort a elevilor — articolul a suscitat mult interes în rîndurile cadrelor didactice. Publicăm mai jos cîteva din materialele sosită la redacție în urma publicării articolului mai sus-citat.

Materiale „Aceași lecție — procedee diferite”, se înscrie în sfera căutărilor legate de una din problemele-cheie ale procesului pedagogic — sporirea eficienței lecției.

Utilizarea unor procente variate în munca didactică constituie o axiomă pedagogică. Desigur că este vorba de o varietate a procedoelor determinată de motivele psihologice: menținerea treză a atenției, stimularea interesului, înălțarea inhibiției produse de monotonie, înălțarea inhibiției (un alt aspect al inhibi-

ției) produse de un efort prea indulgat și.a. Cu un cuvînt, varietatea procedoelor de muncă didactică trebuie să fie o acțiune liberă și justificată (motivată) psihologic și pedagogic. Dar realizarea unei munci didactice rationale, fundamentată științific-cescă, implică și respectarea altor cerințe.

Una dintre acestea este însăși întocmirea științifică a orarului, elaborarea lui de către manieră, incit să asigure permanent o o-dînh activă și să evite instalarea inhibiției prin supraefort sau prin monotonie produsă de succesiunea unor obiecte care solicită același grup de celule sau același sistem de semnalizare. Prin astfel lucrurile, ne întrebăm cu referire la cele spuse de tov. Barabăs, ce caută o limbă străină (sau chiar limba română — gramatica) la sfîrșitul zilei de curs, cind este sătul că în această parte a zilei trebuie puse în orar obiecte care solicită mai ales primul sistem de semnalizare (mai rezistent la inhibiție). Desigur că de această deficiență nu poate fi făcut răspunzător autorul articolului, care să strădui să gă-

sească o soluție științifică unei stări de fapt necorespunzătoare. In legătură cu aflarea unor mijloace care să diminuize efectele negative ale oboselii aș vrea să amintesc că au multă importanță și condițiile igienico-sanitare ale locului de muncă (clasei). Aerisirea sistematică a claselor, luminositatea bună, căldura potrivită (18°), curătenia, sint tot atitudinea factori care previn obosela elevilor.

Factorul esențial rămîne însă profesorul, cu ingeniozitatea, pri-cipierea și măiestria lui pedagogică. Cind aceasta există și cind sint dublate de dragoste pentru elevi, pentru munca instrucțiv-educativă, avem chezașia rezolvării cu succes a problemelor ridicate de această muncă. Si autorul articolului „Aceași lecție — procedee diferite” pare să fi făcut această dovadă.

Lector univ. ION DRĂGAN
Institutul pedagogic
din Timișoara

Problema ridicată în articolul „Aceași lecție — procedee dife-

rante” este deosebit de interesantă. După părerea noastră, în această privință se poate merge și mai departe decât a mers autorul articolelui, profesorul D. Barabăs.

In primul rînd, socotim problema desprinsă dintr-o mai complexă, aceea a adaptării lecției la condiții concrete de desfășurare. Apoi, tov. Barabăs se referă la curba oboselii într-o zi de lucru, dar profesorul este chemat să țină seama și de curba efortului săptăminal, sau chiar de modul cum se desfășoară munca în perioade școlare mai mari. De pildă, am văzut profesori de româna care plasează de obicei în orar lecțiile de gramatică sau de analiză literară la mijlocul săptămânilor — niciodată luna sau simbăta — și numai în ora a două sau a treia. Apoi, dacă la o clasă au patru ore, dintre care unele sint la începutul și altele la sfîrșitul zilei, repartizează temele ținind seama de criteriul dificultății lor. De exemplu, cind ora e plasată în orar în momentele de descreștere a efortului elevilor, ea este consacrată biografiei scriitorilor sau lecturii.

Criterii asemănătoare folosesc numeroși profesori de matematică, care distribuie disciplinele specia-lității lor (geometrie, aritmetică, algebră), în orarul săptămânilor și al zilei, tot din punctul de vedere al dificultății acestora.

O serie de cadre didactice dozează diferențiat și temele pentru acasă la două clase paralele, în funcție de numărul și dificultatea exercițiilor pe care le-au rezolvat în clasă. Dacă la o clasă lecția de matematică a fost în ora a două, cind elevii erau mai activi și s-au rezolvat probleme mai dificile și în număr mai mare, iar

la altă clasă în ora a patra, cind nu s-au putut rezolva probleme atât de multe și atât de grele, temele pentru acasă date la cele două clase paralele se diferențiază între ele, avându-se totuși în vedere echilibrarea lor în cadrul săptămânilor.

Am întîlnit profesori care folosesc diferite mijloace audio-vizuale la o clasă ce funcționează dimineață, față de o altă clasă paralelă care funcționează după masă. Iată un caz concret: o audiere după discurs din „Scrisoarea pierdută”. În ora desfășurată dimineață, audiația a fost întreruptă de comentarii adevărate. După masă, atenția elevilor fiind mai puțin activă, audiația s-a desfășurat fără întreruperi, comentariile fiind prezentate ulterior.

Randamentul lecției sporește prin adaptarea ei suplă la împrejurări. La școală medie din Bușteni, învățătorul Dumitru Ștefan, care predă la clasa a II-a, își pregătisce o serie de exerciții pentru a lămuri elevilor scrierea lui înainte de b și p. Dimineață, cind a venit la școală, începe să ningă. Copiii se uită bucuroși spre fulgii ce se loveau alene de geamuri. Bun pedagog, tov. Ștefan s-a adaptat imediat situației, cerindu-le să relateze ce se întâmplă afară și notind, din conversația plină de insuflețire ce să legătă așa, toate exemplele necesare temei. Credem că acest mod de a preda face ca lecția, chiar dacă are loc spre sfîrșitul zilei, să fie mai eficientă decât o lecție din ora a două, să spunem, la care procente de înviorare a atenției sănătate.

Unele cadre didactice se ferește să aibă lecții după ora de educație fizică. În special profesori

Studiu în bibliotecă

Lectură suplimentară la orice obiect?

Li se poate indica care elevilor și la alte discipline în afară de literatura română un anumit volum de lectură suplimentară? — iată o problemă pe care și-o pun adesea cadrele didactice.

Părerea mea este că la orice obiecte de învățămînt pot fi indicate lecturi suplimentare. Printre multele argumente pe care le putem aduce în sprijinul acestei păreri se află în primul rînd acela că înțînlim adesea cauzuri în care elevii manifestă preferințe pentru o anumită disciplină și ar fi o absurditate să-i limităm doar la manual. Bineînțeles însă că lectura extrașcolară la aceste discipline își va ajunge scopul numai dacă va fi legată de prevederile programelor, dacă va fi orientată după preferin-

țele elevilor și, desigur, dacă nu va duce la suprarecitatea lor. Se recomandă, de aceea, o coordonare a lecturii din partea tuturor profesorilor ce predau la o clasă.

Fiecare elev acordă unuia sau altuia dintre obiectele de învățămînt o atenție mai mare sau mai mică, în funcție de domeniul către care se simte atras și pentru care are inclinații. În funcție de aceste preferințe își aleg și lecturile. În atari condiții s-ar crede că profesorului nu-i rămîne nimic de făcut în plus.

Nu este deloc așa. Precizarea prin care atrageam atenția asupra suprarecării indică un pericol important. Programul de învățămînt al școlii de cultură generală este astfel alcătuit încît lasă elevilor, în afara orelor

Prof.
SIMION GHEORGHE
Onești

sori de matematică spun că elevii vin prea „distrați” de la această oră și că, pină să-și revină, trece o treime din lectie. Aici se poate discuta și de stilul încheierii orelor de educație fizică, de măsura în care acesta asigură relaxarea elevilor, ca și de plasarea optimă a educației fizice în orar.

SILVESTRU PATITA
Brașov

Problema organizării activității didactice în funcție de locul pe care îl ocupă lectia în ansamblul muncii unei zile mă preocupă în deaproape. Imi permit ca, în rîndurile ce urmează, să aduc cîteva completări la articolul cu această temă publicat de prof. D. Barabăș într-un număr recent al „Gazetei învățămîntului”. De parte de a fi exhaustive, aceste completări își propun să contribuie și la conturarea altor procedee decât acelea prezentate de autor.

Pentru a scuti atenția elevilor de eforturi mari în zilele aglomerate și a le oferi posibilitatea recepționării cunoștințelor în condiții normale, am întotdeauna grijă, la începutul anului școlar, să nu alternez mecanic orele de lectură și de gramatică. De aceea, verific în prealabil profilul fiecărei zile de școală. În cazul cind ponderea celorlalte obiecte o permite, alternarea rămîne valabilă ca principiu al variației, dar cind ziua de școală prevede și alte obiecte grele, transfer orele de gramatică în zilele cu obiecte mai ușoare.

Firesc ar fi ca, o dată stabilită, ordinea orelor de gramatică și de lectură să rămînă fixă pină la sfîrșitul anului școlar. Totuși, pe parcurs, intervin uneori modificări determinate de diverse cauze obiective. De exemplu, în zilele cind elevii au lucrări de control trimestriale și preocuparea li se concentreză mai ales asupra obiectului la care dau lucrarea, în lectii mai ușoare — în special dacă este vorba de o oră care premerge sau urmează lucrării de control. În aceste cazuri organizez lectii de lectură, care, adresându-se sentimentelor și imaginației elevilor, nu le solicită eforturi deosebite de atenție.

Totuși, mai sunt cazuri cind lectiile de gramatică se desfășoară în zile încărcate. În asemenea împrejurări, în loc să trec la un capitol nou de morfologie sau sintaxă, mă rezum la sistematizarea materiei parcurse sau la efectuarea unor exerciții practice. Consolidind cunoștințele predate, astfel de lectii nu constituie de loc o pierdere de timp. Alteori, cind nu există nici o posibilitate de evitare a unei lectii dificile, intervin în cadrul ei cu mijloace de facilitare a recepționării cunoștințelor: fixări parțiale, schițe mai detaliate pe tablă etc.

Exemplul date prezintă doar cîteva din posibilitățile de care dispune profesorul pentru a veni în ajutorul elevilor suprasolicitați în zilele aglomerate. Ele se pot multiplica substanțial, aducînd o reală contribuție la îmbunătățirea predării.

Prof. TRAIAN CANTEMIR
Râmnicu-Vîlcea

Recapitularea periodică la istoria României

Apropiera încheierii primului trimestru al anului școlar pune în fața profesorilor sarcina importantă a recapitulării cunoștințelor transmise elevilor de-a lungul unui număr destul de mare de lectii. Pentru profesorii de istorie această sarcină este de o însemnatate deosebită, ținînd seama de rolul pe care-l are acest obiect de studiu în formarea gîndirii materialist-istorice și a educării tinerei generații de elevi în spiritul patriotismului și al internaționalismului socialist. Iată de ce considerăm utilă o trecere în revistă a problemelor pe care le ridică lectiile de recapitulare — și îndeobsebi la istoria patriei în clasa a XI-a, clasă de bilanț în învățămîntul nostru de cultură generală.

Ce ne propunem prin lectiile de recapitulare la istoria României? Simplă repetare în scopul fixării mai trainice a cunoștințelor reprezentă și ea, desigur, unul din obiectivele pe care trebuie să le urmărim, dar nu este nicidcum obiectivul esențial. Constatările desprinse din desfășurare exprimării de maturitate și a concursurilor de admitere în învățămîntul superior au dovedit că elevii dispun în general de un volum suficient de bogat de cunoștințe — uneori chiar cu prea multe detalii — dar explicarea acestora, stabilirea corelațiilor necesare între fenomenele vieții sociale, nu se ridică întotdeauna la nivelul corespunzător. Această constatare subliniază încă o dată necesitatea ca recapitularea să nu fie numai o cale de fixare a cunoștințelor în memorie, ci și un mijloc de înțelegere tot mai adincă a fenomenelor, de pătrundere progresivă a resorturilor și sensului acestora. O atare înțelegere superioară a faptelor istorice se poate realiza numai printr-o nouă organizare și sistematizare a cunoștințelor, care să înlesnească stabilirea legăturilor necesare între fenomene — proces ce nu a fost pe deplin posibil în cursul înșuirii — lecție de lectie — a faptelor istorice. Recapitularea va fi deci, implicit, un prilej de sistematizare a cunoștințelor.

O problemă importantă ce se pune în legătură cu lectiile de recapitulare este **alegerea temelor**, care trebuie astfel fixate încît să conducă prin conținutul lor la obținerea rezultatelor propuse. Adeseori, se gresesc sub acest raport, alegîndu-se teme de importanță minoră, cu un cadru problematic restrînse, sau teme facile, care nu solicită efortul de gîndire al elevilor.

Considerăm că la istoria României, pentru elevii clasei a XI-a, o temă de cea mai mare importanță atîță din punct de vedere instructiv cit și din punct de vedere educativ este „Unitatea de viață pe teritoriu țării noastre”. Desigur, această temă se poate trata complet abia la sfîrșitul anului școlar, după parcurgerea întregii istorii a patriei, dar și în cadrul unei lectii de recapitulare periodică de la sfîrșitul trimestrului I se pot urmări foarte bine aspectele acestei probleme începînd cu cele mai vechi urme de viață omenească de pe teritoriul țării noastre și mergînd pină la perioada de destrîmare a feudalismului.

Considerăm că prima problemă ce trebuie discutată la această temă este aceea a ca-

racterului unitar al teritoriului țării noastre — prin genereaza, prin arhitectonica și simetria reliefului, cu tot caracterul său variat, prin reteaua hidrografică (aspectul radial al apelor curgătoare) și prin numeroasele bogății naturale, factor favorizant al dezvoltării societății.

In al doilea rînd, se impune să se discute, cu prilejul recapitulării acestei teme, caracterul unitar al populației pe teritoriul țării noastre, sublinindu-se aspectele cele mai importante: existența urmelor de viață omenească aparținînd orînduirii comunei primitive răspîndite pe tot cuprinsul țării noastre; răspîndirea triburilor geto-dace — apoi a poporului geto-dac — pe înțreg teritoriul țării; dăinuirea populației dacice în timpul stăpinirii romane și romanizarea ei; formarea populației daco-romane; formarea poporului român și a limbii române în ultimele secole ale mileniului I e. n. — fenomen unitar desfășurat în spațiu carpato-dunărean, avînd ca teritoriu-nucleu ținuturile de deal și de munte ale Daciei; unitatea de limbă, de obiceiuri, de trăsături psihice și de cultură a poporului nostru în epoca feudală, în ciuda despartirii politice în cele trei țări romîne.

Cea de a treia problemă care trebuie tratată privește elementele unității de viață economică pe teritoriul țării noastre: varietatea și caracterul complimentar al economiei țării noastre; legăturile economice strînse între diferențele regiuni ale țării, legături care n-au putut fi rupte de separarea politică a celor trei țări romîne (schimbările de produse, circulația monetară, tratatele comerciale; rolul unor centre economice importante ca Brașovul, Sibiul, Tîrgoviște etc.). Tot aici trebuie subliniat faptul că legăturile economice între cele trei țări romîne au constituit un element important în realizarea pieței interne și a unificării politice de mai tîrziu.

In continuare ar trebui analizată problema elementelor de unitate în organizarea politicii și administrativă a țărilor romîne în epoca feudală. Este vorba, aici, de instituțiile politice și administrative, de dăinuirea lor chiar în condiții de dominație otomană, maghiare și habsburgice, de faptul că menținerea voievodatului Transilvaniei constituie o expresie a caracterului autohton al populației romînești și a organizării sale politice în Transilvania, ca și de faptul că organizarea politico-administrativă similară a reprezentat un factor ajutător în realizarea unității politice a celor trei țări romîne de mai tîrziu.

Deosebit de important este să se discute problema luptei comune a poporului român pentru libertate și independență în epoca feudală, accentuîndu-se îndeobsebi lupta împotriva otropirii otomane, dusă adeseori cu forțele unite ale populației din cele trei țări romîne (lupta antiotomană condusă de Ioan de Hunedoara, Vlad Tepeș, Ștefan cel Mare, Ion Vodă, Mihai Viteazul, Mihnea al III-lea, Gheorghe Rákóczi al II-lea, Dimitrie Cantemir) și scotîndu-se în evidență valoarea deosebită a incercării lui Mihai Viteazul

de a da o bază largă războlului antotoman, prin unirea celor trei țări romîne.

Ultima problemă discutată în cadrul recapitulării acestei teme ar trebui să constituie a culturii ca formă de manifestare a unității de viață spirituală pe teritoriul țării noastre. Aici va trebui să se vorbească despre cultura materială în orînduirea comunei primitive, despre apariția culturii spirituale a geto-dacilor (de natură ideologică, politică, științifică, religioasă), despre cultura din epoca stăpinirii romane și cea din epoca feudală (creația populară — expresie puternică a unității poporului român; apariția și dezvoltarea literaturii religioase și istorice, a tiparului, a arhitecturii, sculpturii și picturii; creația și răspîndirea bunurilor culturale pe înțreg teritoriul țării — factor important de întărire a unității poporului român, de pregătire a infăptuirii unității sale politice).

O altă temă ce ar putea fi discutată în cadrul recapitulării periodice la istoria României este „Vechimea și continuitatea populației de pe teritoriul țării noastre”. Aici s-ar putea trata următoarele probleme principale:

In primul rînd — vechimea populației pe teritoriul țării noastre, începînd cu paleoliticul inferior (urmele de viață omenească de pe valea Dîrjovului).

Apoi, continuitatea de viață în toate perioadele comunei primitive și începutul orînduirii sclavagiste (vorbindu-se despre dovezile arheologice și istorice în acest sens).

In al treilea rînd, persistența populației autohtone în timpul stăpinirii romane asupra Daciei (combaterea tezei „purismului” latin).

Cea de a patra problemă discutată ar trebui să constituie dăinuirea populației dacoromane după retragerea aureliană (combaterea teoriei antiștiințifice a „golului de populație” creat în Dacia și a admigrării de la sudul Dunării).

In continuare ar trebui tratată problema formării poporului român, avînd ca element etnic de bază populația dacică, supusă apoi procesului de romanizare.

In sfîrșit, ultima problemă ar fi aceea a unității etnice, de limbă și de viață a poporului român în epoca feudală, în ciuda despartirii sale politice în cele trei țări romîne.

Este evident că realizarea în bune condiții a unor lectii de recapitulare cu astfel de teme cuprinzătoare comportă o pregătire temeinică atîță din partea elevilor, cît și din partea profesorului însuși.

In acest scop, profesorul se poate documenta, în mod suplimentar, din „Tratatul de Istoria României”, îndeobsebi vol. I, și „Din istoria Transilvaniei”, vol. I, ediția a III-a, mai ales capitolul I și capitolul al V-lea.

Tratarea problemelor în modul expus mai sus oferă avantajul că permite stabilirea unor legături nu numai între cunoștințele dobîndite la istorie în cadrul diferitelor lectii, ci și corelarea cu unele cunoștințe de geografie, de limbă și literatură română.

Conf. univ. A. PETRIC

Munca educativă în școlile tehnice

Datorită profilului lor, datorită vîrstei și pregătirii anterioare a elevilor pe care îl cuprind, școlile tehnice pentru personal tehnic și școlile tehnice pentru muncitori de înaltă calificare au de rezolvat în domeniul muncii educative o serie de probleme specifice. Desigur, obiectivele principale către care este orientată această muncă sunt, în majoritatea lor, aceleași cu obiectivele muncii educative din școlile profesionale: formarea și dezvoltarea dragostei pentru meseria aleasă, a simțului de răspundere pentru nivelul pregătirii profesionale ca trăsături de bază ale educației partiotice, ale profilului moral al viitorilor tehnicieni, propagarea în rîndurile lor a științei și tehnicii înaintate, largirea orizontului lor cultural și artistic etc. Realizarea acestor obiective impune însă găsirea unor forme specifice, atât în ceea ce privește obiectul manifestărilor cît și organizarea lor.

Articolele cuprinse în pagina de față își propun să vorbească tocmai de acest caracter specific, de măsura în care el este realizat în prezent și de procedeele ce se impun în vederea întăririi lui.

Calea cea mai sigură în munca cu acești tineri de 18-20 de ani: acțiunile care inflăcărează imaginația, și solicită amplu capacitatele creatoare.

Vă rugăm să transmiteți din partea colectivului nostru de producție calde felicitări elevilor școlii tehnice pentru muncitori de înaltă calificare care fac practică în secțiile Fabricii de locomotive Diesel electrice, pentru modul cum au realizat sarcinile de producție și simțul de răspundere dovedit în timpul efectuării lucrărilor. Semnează, inginerul șef Victor Ionescu.

Numele asemenea scrisori, trimise de colectivele celor mai importante secții de producție și servicii tehnice ale uzinei „Electropuțere”, s-au adunat în mapa inginerului Marin Năstase, directorul Grupului școlar de energie electrică din Craiova. Mărturii de acest fel ale bunei pregătiri profesionale și ale dragostei de meserie care îi caracterizează pe elevii școlilor tehnice de muncitori și ai școlilor tehnice de tehnicieni au primit în ultimii ani și conducerile altor mari unități școlare, cum sint, de pildă, grupurile școlare „Steagul Roșu” din Brașov și „Electromotor” din Timișoara, Grupul școlar de energie electrică din București, Grupul școlar al combinatorului siderurgic din Reșița, Grupul școlar minier din Baia Mare etc. Ele sint o dovadă a temeinicei pregătiri profesionale pe care o primesc elevii în majoritatea școlilor tehnice, dar evidentăză, în același timp, eficiența muncii de educație comună desfășurată în școlile respective. Într-adevăr, buna pregătire profesională a viitorilor tehnicieni depinde în ceea mai largă măsură de trăsăturile morale care îi caracterizează — de dragostea lor pentru profesia aleasă, de dorința de a-și însuși temeinica nouă, de entuziasmul cu care muncesc în cadrul practicii de producție, de hotărirea lor de a fi folositori pașnici, poporului.

Succesele obținute de numeroase școli tehnice în munca educativă se datorează faptului că profesorii acestora au abordat cu tact pedagogic și înțelegere problema conținutului și formei de organizare a diferitelor acțiuni. Pornind de la faptul că unii elevi nu cunosc bine profesiunea spre care s-au îndreptat, nu i-au pătruns încă frumusețea și, de aceea, manifestă la început o oarecare indiferență față de ea, au căutat, chiar din primele momente ale venirii lor în școală, să le dezvăluie toate acestea prin acțiuni „de soc”, cu un puternic potențial de influențare. Ei au socotit pe drept cuvînt că un asemenea procedeu este mai potrivit pentru acești tineri de 18—20 de ani decît procedeul familiarizării treptate cu frumusețile și perspectivele meseriei, folosit în școlile profesionale. Ca urmare, chiar în primele luni de școală au organizat acțiuni de ampliere, menite să le deschidă tinerilor o perspectivă largă a uriașelor progrese ale științei și tehnicii contemporane în domeniul pentru care școlile respective pregătesc cadre, prezintându-le imagini sugestive ale realizărilor acestora, care adeseori par să se situeze în domeniul fantastului. Scopul principal al acestor acțiuni a fost de a dezvăluî elevilor frumusețea și înaltele valori ale meseriei pe care și-au ales-o, să mobilizeze capacitatele creative, să stimuleze formarea gîndirii tehnice. Ajutata de pedagogi să ajungă la reușită inițiativa ca aceleia la care ne vom referi pe larg în continuare, au constituit momentul de „înaltă tensiune” al legăturii elevilor cu viitoarea lor profesie.

Un asemenea moment l-a reprezentat, la grupul școlar „Electromotor” din Timișoara,

dobîndite de poporul nostru, sub conducerea partidului, în cei 20 de ani de viață liberă. În următoarele zile ale festivalului elevii au participat la un simpozion pe tema „Istoria scrierii și poligrafiei”, având vizionat filmul documentar „Nouătăți în poligrafie”, s-au întîlnit cu specialiști din industria poligrafică, au vizionat, împreună cu profesorii lor, spectacole, au vizitat muzeu etc.

Piedici în drum: „pauze“ în munca de educație sau „educația în asalt“, formalismul, ignorarea specificului vîrstei.

Alături de asemenea exemple pozitive, însă, se mai constată în unele școli tehnice de muncitori și în unele școli tehnice de tehnicieni fapte care dovedesc abordarea superficială a problemelor muncii educative, încercarea de a rezolva formal aceste probleme, prin mijloace care nu își seamă de caracterul specific al procesului instrucțiv-educativ din școlile respective.

Astfel, acțiunile educative întreprinse la Centrul școlar de cooperare din București sunt insuficiente diferențiate, referindu-se în majoritatea lor atât la elevii școlii profesionale cît și la elevii școlii tehnice. Aceasta face ca participarea unora dintre elevi la aceste acțiuni să se limiteze la o simplă prezență fizică, care nu influențează cu nimic comportarea lor.

In alte locuri, de exemplu la Grupul școlar metalurgic „Unirea” din Capitală, socotindu-se pe semne că viitorii muncitori de înaltă calificare și tehnicieni — tineri care au terminat școala de cultură generală — sint „gata educati”, nu a fost întreprinsă pînă în prezent nici o acțiune concretă din planul de activități educative. Oare mai este necesar să argumentăm cine e vinovat dacă, în asemenea cazuri, unii elevi dovedesc dezinteres față de viitoarea lor profesie?

In alte locuri, organizarea unor manifestări „de amploare” constituie, în fapt, un paravan pentru a ascunde lipsa unei activități educative permanente și sustinute, integrată organic procesului instrucțiv-educativ. Așa se întimplă, de exemplu, cu acțiunile de parădă organizate în unele școli, acțiuni care îi solicită pe elevi nu pe tărimul dezvoltării aptitudinilor lor profesionale, ci în direcția unor inclinații artistice, transformindu-se într-un fel de spectacole de estradă. Bunăoară, la Școala tehnică de arhitectură din Capitală s-a creat o brigă de artistici a elevilor care, deși a devenit un ansamblu bine pregătit, din cauza unei orientări greșite este rupt de problemele școlii. Brigada cuprinde un număr de elevi ale căror preocupări sunt atât de unilaterale, incit idealul lor este nu de a ajunge tehnicieni în arhitectură, ci... cintăreți de muzică ușoară. Firește, nimeni nu-i împiedică pe tinerii respectivi să învețe să cînte și este chiar indicat să-i indemnăm pe tineri să știe cît mai multe cîntece, dar este cu totul greșit ca prin această preocupare să-i distragem de la o pregătire profesională temeinică.

Același aspect formal îl imbrăcă uneori și organizarea „zilelor tineretului” din școlile tehnice, la care sint antrenați tineri din școli cu profiluri foarte variate, cu probleme foarte diferențiate. In mod firesc, în asemenea condiții expunerile care îi se prezintă nu pot avea decît un caracter foarte general. „Zilele tineretului” ar putea deveni acțiuni cu adevărat interesante și eficiente dacă ar fi organizate pentru tinerii din cadrul unei singure școli sau al unor școli cu profil înrudit. In acest mod ele ar putea părea intîlnirii cu oameni care cunosc problemele din sectorul respectiv și care ar ști să răspundă preocupărilor ce îi frâmnă pe viitorii tehnicieni.

Cind tematica și formele activității extrașcolare îzvorăsc din propunerile elevilor, participarea lor este deplină.

Elevii școlilor tehnice sunt tineri care au absolvit școala de cultură generală care au deci cunoștințe bogate și multilaterale, ca și o mai largă experiență de viață. Iată de ce, în organizarea activității ex-

trașcolare în rîndurile lor, nu numai că este bine, dar se impune chiar să se pornească de la propunerile pe care le fac ei însăși.

„În primul rînd — ne spunea nu de mult tov. inginer Mihai Slabu, directorul Grupului școlar „Tehnofrig” din Cluj — consultarea elevilor asupra tematicii și formelor activității extrașcolare are un deosebit efect psihologic. Ei își dau astfel seama că noi, profesorii, punem bază pe maturitatea lor de gîndire, pe orientarea lor. Apoi, faptul că acțiunile extrașcolare izvorăsc din propările lor propunerile determină participarea vie, plină de inventivitate a tuturor tinerilor”.

Fără îndoială, formularea unor propunerii judicioase privind acțiunile extrașcolare și caracterul organizat al participării tinerilor la aceste acțiuni pot fi asigurate numai acolo unde cadrele didactice colaboră indeaproape cu organizații U.T.M. ale claselor, acolo unde ștembiști sunt sprijiniți să formeze o opinie colectivă puternică. În asemenea condiții elevii să se orienteze just, să selecționeze din mulțimea propunerilor făcute din rîndurile lor, pe cele mai bogate în conținut, mai interesante și mai atractive. Bunăoară, la Școala tehnică de geologie din cadrul Grupului școlar minier din Baia Mare se organizează adesea excursii pe teren, acestea făcind parte integrantă din planul de învățămînt. La propunerea elevilor, însă, conținutul acestor excursii a fost îmbogătit, aspectului pur științific, de cercetare a bogățiilor subsolului, adăugindu-i-se cercetări cu privire la viață din trecut și de astăzi în locurile vizitate. Asemenea cercetări au asupra elevilor o puternică influență educativă și prin faptul că ei nu se mulțumește să primească numai explorații „de-a gata” furnizate de ghizi, ci caută să descopere singuri, prin vizită pe care le fac și prin discuții cu localnicii, anumite trăsături specifice sau frumuseți ale locurilor vizitate.

Si în multe alte școli tehnice se realizează, la propunerea elevilor, acțiuni extrașcolare interesante și eficiente. La Grupul școlar „Electropuțere” din Craiova, de exemplu, s-a organizat cu sprijinul filarmonicii „Oltenia” un ciclu de concerte-lecții lunare pentru cunoașterea muzicii clasice. La rîndul lor, elevii Școlii tehnice de la Grupul școlar profesional și tehnic din Bacău frecventează cu un deosebit interes proiecțiile cinematografice precedate de expuneri din istoria cinematografiei, organizate la propunerea lor. Asemenea acțiuni, care presupun un nivel ridicat de cunoștințe anterioare, sint deosebite de potrivite pentru dezvoltarea educației estetice și a orizontului de cultură generală al elevilor din școlile tehnice.

Trebue să vorbim și de un alt gen de preocupări specific tinerești, față de care însă unii pedagogi neînțelegători se arată reticenți. Iată, de pildă, în scările sanitare sau în unele clase ale școlilor tehnice comerciale, în care majoritatea o constituie timerele fetelor, ar fi întâmplată cu deosebită bucurie organizarea unor „parade ale modei” cu sprijinul întreprinderilor de confecții și al marilor magazine. Dar unii profesori nici nu vor să se gîndească la astfel de manifestări, pe care le consideră „frivole”, fără să-și dea seama că de important este să îndrumă gustul tinerilor în materie vestimentară, să le arate ce este o adevarată linie modernă și estetică, combinând extravaganță în îmbrăcămintă.

Si mai important este ca profesorii să nu închidă ochii în față unei probleme de o asemenea însemnată cum este aceea a dragostei între tineri. Desigur, o dezbatere interesantă, plină de căldură pe această temă nu este ușor de organizat, dar aceasta nu ne dă dreptul să n-o luăm în seamă. Putem porni de la literatura contemporană, de exemplu, care cuprinde numeroase fragmente luminoase despre dragosteua unor tineri de vîrstă elevilor noștri, sau de la filmele cu asemenea subiecte. Totul este să folosim posibilitățile existente de o asemenea manieră finită discuții să nu se învețe în considerații generale și, în același timp, să evităm orice referiri brutale, lipsite de tact.

Succesul organizării unor reunii cu dans — și ele prohibite într-o vreme de conducerile unor școli — dovedește că și pe tărimul realizării unor asemenea acțiuni educative, apropriate preocupărilor tinerilor din școlile tehnice, mai există multe resurse nevalorificate.

Majoritatea directorilor de școli tehnice cu care am avut ocazia să discutăm în ultimul timp, ca și lucrători cu munci de răspundere în direcții de învățămînt ale ministerelor ce coordonează activitatea differitelor școli tehnice, consideră că munca educativă din aceste școli poate fi mult îmbunătățită prin mai strînsa ei apropiere de preocupările elevilor, prin mai atenta luare în seamă a cerințelor formulate de aceștia. Exemplele conținute în această pagină pot fi folosite ca o primă serie de sugestii în acest sens. Inventivitatea pedagogică a colectivului fiecărei școli le poate, desigur, amplifica.

M. ROBEA
și AL. CIUCA

CĂRȚII despre patrie

Pentru a-i educa pe copii și tineri în spiritul dragostei adinții față de patrie, pentru a-i face să îndrăgească meleagurile țării în care trăiesc, oamenii, trecutul, prezentul și viitorul ei, pedagogii folosesc o gamă largă de modalități pedagogice care acționează puternic asupra sensibilității lor, care au o mare influență asupra atitudinii lor afective. Între aceste modalități se numără la loc de frunte utilizarea literaturii beletristice.

În dorința de a atrage atenția profesorilor asupra posibilităților pe care ni le oferă această literatură, în ultima vreme din ce în ce mai bogată, prezentăm în rindurile de față cîteva lucrări care reconstituie în imagini artistice aspecte dintre cele mai semnificative ale vieții patriei noastre.

„Si noaptea credeau în lumină”

Drumet pasionat, înclinat în egală măsură către meditație și poezie, Constantin Prisneea, autorul volumului de însemnări care poartă titlul de mai sus, ne pune la indemînă poate una dintre cele mai suprinzătoare prezentări pe care literatura mai recentă a făcut-o țării noastre. Urmind caldul indenin pe care Mihail Sadoveanu îl face cîndva compatriotilor săi („Nu lăsați să treacă zadarnic anii voștri. Dacă nu sunteți vinători și pescari, puneti mină pe toiaș și colindăți moștenirea aceasta”), Constantin Prisneea a început încă din copilărie să colinde meleagurile țării, făcind cea dintâi excursie adeverărată dincolo de hotarele Agaftonului și Leordei, ale Voronei și Hîrlăului, pe malul Moldovei, în preajma Rarăului, pînă sub Pietrele Doamnei. Rămînind credincios începuturilor din acea vreme, care îi stăruie și astăzi în amintire, autorul își continuă peregrinările de-a lungul și-de-a latul țării, „cu trebură sau fără” — mai mult cu trebură decât fără”, observînd neîncetat fizionomia locurilor și a oamenilor, viața lor trecută și prezentă, metamorfoza lor treptată de la un la altul, de la o orinduire la alta.

Rodul acestor indelungi călătoare se sintetizează astăzi în aproape trei sute de pagini de însemnări, fîmecătoare cel mai a-

desea prin lirismul lor reținut și sobru, cuceritoare altori printr-o latură de ținută esetică sau prin sobră informație voit gazetărească. Călătorul-scriitor ne plimbă, alături de sine, înălțind o laudă munților, pe fantasticele culmi ale Carpaților, făcîndu-ne să ne descooperim în față Ceahlăul și să ascultăm murmurul neostonit al apelor. Urmind drumul prin Bucegi, prin „minunatul parc al Hațegului”, urcînd „către înălțimile Rezatului pentru a admira haosul însășimintător al blocurilor plesnice, sparte sau crăpate” sau „noriașul amfiteatrul al Bucurei, cel mai colosal din cîte există în Carpați”, ne readuce în minte vremurile unor glorioase lupte purtate cîndva pe aici sub conducerea lui Decebal sau Burebista, pentru a consemna în scurtă vreme, pe o pagină alăturată, printre surprizător salt peste istorie, date simple, fără comentarii, grăioare prin ele însele, despre impetuosa creștere, marcată prin cifre de ordinul milioanelor, a producției hunedorene de otel și fontă, despre nouă oraș modern cîmi de apartamente suprapus, în aceeași străveche Hunedoara, unui oraș cu un centru vîstut și fără nici o stradă asfaltată. De pe culmi de munte coborîm „la țărmul Portului Euxin”, acolo unde, „pe o întindere de 245 kilometri, litoralul romînesc pri-

vește tot timpul către soare-răsare”, în străvechea Dobroge care „în întregimea ei este un colosal muzeu de istorie sub cerul liber”. Dar și o pildă vie — prin innoirea pe care au cunoscut-o meleagurile sale — a schimbărilor pe care le-au infăptuit oamenii noi ai noilor noastre vremi.

Pornim apoi, împreună cu autorul, de-a lungul Dunării, meditînd la trecutul și la frumusețea acestui bătrîn fluviu, la locul pe care l-a avut dintotdeauna în istoria agitată a poporului de pe malurile sale, și, de asemenea, la construcțiile care i-au schimbat și continuă să-i schimbe fizionomia în zilele noastre.

Vorbind despre munți, despre Dunăre sau mare, despre meleagurile oltești, despre „Iașii tinerei noastre”, despre „Cetatea de scaun” a Sucevei sau despre semnificația centenarului unei școli nășădene, scriitorul nu face decît să fixeze coordonatele largi ale unei idei esențiale care se conturează împede în ultimele pagini, intitulat simbolic „Si noaptea credeau în lumină”, pentru a lămuri semnificația acestui volum de însemnări: lumina socialismului, în care cei mai buni fi ai poporului au cresut, cu neclintită tările și „în intunericul nopții de la Doftana”, invățîndu-i și pe alții să credă în ea, se revîrsă astăzi din plin asupra patrîi.

O BUZESCU

Două colecții

De o orientare similară și la fel de folosită de educatorul său, sunt două colecții care apar sub auspiciile Editurii Tineretului — „Orașele patriei” și „Patria noastră”.

În colecția „Patria noastră” a apărut de curînd „Arpegii pe Siret”, de Paul Anghel. Luind, după cum însuși autorul o mărturisește, apă Siretelui drept o cheie de portativ „pentru a deschide poarta acestei Moldove”, pentru că Siretul „de cîntează milul de limpezime, asimilează arome, priveliști, istorie, mișcare, aduce la sine, orchestreză totul într-o aceeași armonie, care este căutarea spiritualului sau poate o cîntare a Moldovei”, scriitorul își propune să reconstituie, prin suprapunerile succesive de imagini, o istorie vie a Moldovei contemporane. Peste pulberea cronică-rească devenită tradițională în imaginea noastră despre bătrîna Moldova scriitorul aduce imaginea unei Moldove tinere, impecabile, în care ritmul industrializării crește vertiginos. Deși aromele trecutului de letopisi, de peisaje domoale, de minăs-

tiri adăpostind comorile unor opere de artă străveche stăruie de-a lungul paginilor pentru deliciile cititorului care nu poate renunța la această față a Moldovei, ceea ce simțim alături de ele la fiecare pas este currenl proaspăt, innoitor, confortant al avîntului construcțiv contemporan. Astfel, „Arpegii pe Siret” ne prilejuiște vizite la mînăstîrile moldovene, la Mircești lui Alecsandri, la Ipotești lui Eminescu, la Humulești lui Creangă, la Pașcanii și Făltinești lui Sadoveanu, la Livenii lui Enescu, dar și la Bicaz, la Săvinești, la Roznov, Borzești, Itcani, Bucecea, Suceava, Iași. Aceste nume istorice, nume de investitură nobiliară nouă — cum spune autorul — „au explodat termonuclear în liniștea de sîpet incuiat a Moldovei miniaturale, urcînd fumul noilor combustii industriale pînă la nori...”

„Constanța”, nu de mult apărută în colecția „Orașele patriei” sub semnatura Florenței Albu, este de asemenea, în cîea mai mare parte, un poem închinat

unui oraș în care amintirile trecutului sint copleșite de grandeasale dimensiuni ale istoriei din ultimele două decenii. Primele pagini ne poartă înapoi cu milenii, într-o vreme cînd în incinta portului antic corăbierii erau „întîmpinăți de negustorii tomitanî, drapați în bogate mantii, cu fețele grave”. Începînd din acest moment, pornim prin timp, o dată cu istoria orașului, spre zilele noastre. Cunoaștem suferințele și zbuciumul marelui port latin adăpostit sub zidurile Tomisului, Constanța în vremea cînd Mircea cel Bătrîn ajunsese să se întubleze „domn peste amindouă malurile Dunării pînă la Marea cea Mare”, Constanța devenită în vremea cotropirii otomane, „tîrg mizer, încremenit și pus-tiu”, Constanța la inaugurarea portului cu „domni monoclăți, cu jobene și fracuri”, Constanța în vremea sedințelor din ilegalitate ale comuniștilor, în vremea condamnării la moarte a tînărului Filimon Sîrbu — și Constanța zilelor noastre, marele oraș socialist, precum și simfonia ului-toarelor construcții de pe litoral.

V. OCTAVIAN

La biblioteca Institutului pedagogic din Baia Mare

Culegere de folclor

De o cu totul altă factură, dar tot atât de utilă în privința amintită este și culegerea de folclor intitulată „Dragă-mi este Dobrogea”, întocmită de profesor Florea Alexandru, care oferă posibilitatea unui contact direct, pe calea mărturilor poetice, cu gîndurile, sentimentele și aspirațiile oamenilor din această regiune a țării. La îndemnul și cu sprijinul filialei Societății de științe istorice și filologice din Constanța, profesorul Florea Alexandru a înmănușchiat aici cîteva dintre cele mai frumoase flori ale folclorului dobrogean actual. Am putea spune că toate fac parte dintr-un același imn izvorit din sufletul poporului, un imn de bucurie și de fericire, un imn de dragoste închinat partidului. De la cunoștește și mult răspinditele cîntece haiducești folclorul dobrogean a parcurs o

evoluție semnificativă. Versuri amare de odinioară li se opun astăzi mărturii lirice pline de optimism: „Foai verde iasmie, / Drag îmi este la cîmpie / Cînd văd lanuri gălbioare / Cum se leagă sub soare / Cînd văd secerînd combina / Și-alergînd nenea mașina / Cu saci plini de cereale / De umple cele hambare. / Drag îmi e toamna la vie, / La cules de razachie, / La arat, la semănat, / C'avem trai imbelisugat / Și muncim uniti cu toții / Fiindcă am dat de rostul vieții.“ Față de aceste mărturii de fericire, versurile închinat partidului vin ca o completare firească, organică: „Frunzulă avrâmeasă / Partidul să ne trăiască! / Că ne-arătă drumu-ăl bun / Drumul muncii-n colectivă / Unde toți-s deopotrivă“.

VASILE TEODORU

Versuri pentru copii

In ultimul timp se scriu tot mai multe volume de versuri pentru copii care, oglindind în forme artistice realitatea, îi conduc spre cunoașterea unor aspecte dintr-cele mai importante ale vieții patriei noastre.

Povestirea în versuri a lui Demostene Botez, de pildă, intitulată „Şantier”, le vorbește copiilor despre munca liberă, creațoare a oamenilor, despre frumusețea și bucuria ei, despre spiritul cîlăstrîv, dezaprobind totodată deprinderile vechi, dăunătoare. Scrisă sub formă unui „joc” cu copii și cu păpuși-animale povestirea este senină, cu o undă de lirism, plină de umor.

Lămurirea în forme accesibile, umoristice, a unora din marile semnificații ale vremii noastre este întreprinsă de Marcel Breblașu în „O nouă poveste a vorbei“. Stăpin pe taina cuvintului, poetul își asumă sarcina de a scrie o poveste despre cuvintele noi ale erei socialiste și începe,

după cum era și firesc, cu primul: „Socialismul“.

În volumul intitulat „Băiatul cu povesti“, Cicerone Teodorescu transmite copiilor, în imagini de mare plasticitate, o serie întreagă de noțiuni, formulînd adevărate definiții la nivelul de înțelegere al copiilor.

Însuflarea universului, transfigurarea lui la dimensiunile de înțelegere a copilului prin imagini vii, colorate, este și calea aleasă de Ion Horea în volumul „Flori de păpădie“.

La rîndul lui, Ion Brad tălmăcește în versurile cărtii „Pentru noi“ realitatea prin mijlocirea elementelor de basm.

Folosind în grădinițele de copii și în primele clase ale școlilor generale de 8 ani aceste cărti, recomandîndu-le elevilor, educatoarele și invățătorii vor dezvolta gustul copiilor pentru lectură, vor contribui la educația lor patriotică.

MIHAI TODEA

Din activitatea Societății de științe naturale și geografie

• O parte din filialele S.S.N.G. își tin în prezent adunările generale, care se convoacă statutar cel puțin o dată la 4 ani, pentru analiza activității din perioada anterioară, stabilierea sarcinilor etapei următoare și alegerea noilor organe de conducere — comitetelor de secții și comitetul filialei. Au avut loc pînă acum, în prezența delegaților consiliului de conducere, adunările generale la filialele Buzău, Orăștie, Sibiu Timișoara, Tg. Jiu și.

Materialele prezente și discuțiile purtate cu prilejul adunărilor generale au abordat și numeroase aspecte metodico-didactice ale procesului de învățămînt la obiectele geografie, științe naturale și agricultură.

La filiala Buzău a avut loc, după adunarea generală curentă, o ședință de comunicări și referate, în care s-au prezentat lucrări tratînd probleme locale de biologie vegetală și animală, de geografie economică, geomorfologie și hidrologia orașului și raionului Buzău. Din partea conducerii S.S.N.G. a participat conf. univ. O. Munteanu, secretarul general al societății, care a prezentat comunicarea cu tema „Autococontrolul — caracteristică principală a sistemului viu”.

La Orăștie, conf. univ. A. Rădoi a prezentat comunicarea „Cercetarea geografică a orizontului local în sprijinul predării geografiei în școală”.

• În dorința de a veni în sprijinul celor care predau geografia orașului București la clasa a III-a, S.S.N.G. a organizat de curînd o conferință-lecție. Cu acest prilej conf. univ. V. Hilt a prezentat expunerea „Date asupra geografiei și istoriei Capitalei R.P.R.”. Apoi, sub conducerea conf. univ. P. Coteș, s-au efectuat aplicații practice în cadrul cărora s-au dat explicații asupra principalelor obiective fizico-geografice și social-economice din oraș și zona preorășenească.

Invățătorii prezenți au propus ca S.S.N.G. să organizeze și alte expuneri privind condițiile naturale și economia Capitalei, necesare predării geografiei celor 7 raioane ale orașului București, care nu sunt tratate în manual.

Răspunzind solicitării cadrelor didactice, S.S.N.G. a înființat recent filiale în orașele Botoșani și Petroșani. Delegații consiliului de conducere al societății la adunările de constituire a acestor filiale au informat cadrele didactice asupra activității de peste 15 ani a S.S.N.G. pe linia sprijinirii procesului de învățămînt și a stimulării interesului naturaliștilor și geografilor pentru cercetarea științifică de specialitate și pentru munca metodică-didactică, asupra revistelor „Natura” și a celorlalte publicații ale S.S.N.G., asupra taberelor-curs cu program de geografie și biologie organizate de societate în timpul vacanțelor de vară, asupra posibilităților de a participa la aplicații și excursii în țară și peste hotare etc.

În comitetul filialei Botoșani au fost aleși, între alții, prof. Ion Prăjinaru (președinte) și prof. Ecaterina Horaci (secretar științific), iar în comitetul filialei Petroșani, prof. Claudia Constantinescu (președinte) și prof. Maria Moșic (secretar științific).

• Filiala Călărași a S.S.N.G. înființată de numai doi ani desfășoară o activitate susținută. Membrii ei se preocupă de cercetarea geografică a orașului și raionului, de găsirea celor mai indicate căi de legare a precăziunii geografice de practici și, în același timp, se organizează numeroase excursii de studiu.

Recent, filiala a organizat o sesiune de comunicări și referate tratînd probleme de geomorfologie și hidrologia văii Dunării în sectorul Călărași, aspecte economico-geografice ale orașului etc. Conf. univ. A. Rădoi, care a condus sesiunea, a prezentat comunicarea „Unele probleme ale geografiei orașelor Dobrogei”.

Nu de mult, filiala Călărași a găzduit un grup de profesori de geografie din orașul București care au efectuat o aplicare de teren în sectorul Călărași-Ostrov. Conf. univ. P. Coteș, cercetător științific P. Giștescu, candidat în științe geografice, și prof. Gh. Florea au prezentat cu acest prilej expuneri referitoare

la principalele probleme și aspecte ale geomorfologiei, climei, hidrologiei și economiei sud-estului Bărăganului și sud-vestului Dobrogei. Trecerea cu vaporul peste Dunăre, la Ostrov, a permis observații mai detaliate asupra teraselor Dunării, precum și efectuarea unui larg tur de orizont geografic asupra regiunilor din dreapta și stînga Dunării.

Este în curs de difuzare nr. 6/1964 al revistei „Natura” — seria Geografie-Geologie (noiembrie-decembrie). Iată cîteva spicule din cuprins.

La rubrica STUDII sunt publicate articolele: I. Rădulescu — Contribuții la concepția de geografie fizică regională; M. Ilie — Două decenii de realizări în geologia românească (II); I. T. Pișota — Lacuri glaciare din munții Retezat; D. Paraschiv — În legătură cu orientarea văii Biriașului; P. Coteș — Microrelieful de tip „babe” din Bucegi și geozona lui.

Rubrica METODICĂ cuprinde articolele: Gh. Florea — Îndrumător școlar pentru observații și aplicații practice de hidrologie (apele curgătoare); Gh. Tășev — Un procedeu de consolidare a cunoașterilor despre semnele convenționale la elevii claselor V—VII; E. Pop — Folosirea laboratorului în predarea unor teme geologice la clasa a X-a serial.

Nr. 6/1964 al revistei mai cuprinde rubricile „Să ne cunoaștem patria”, „Pe harta lumii”, „Cronica” și „Recenzii”. Revista se încheie cu cîteva materiale privind Probleme de geografie discutate la taberele-curs ale S.S.N.G. din vara acestui an și cu sumarul celor 6 numere apărute în anul 1964.

corespondenta

CONSTANȚA

Preocupindu-se de îmbogățirea orizontului cultural al cadrelor didactice, comitetul sindicatului învățămînt Constanța a organizat recent, după cum ne scrie tov. Marcela Zaharia, o seară literară închinată poetului Dimitrie Anghel, de la moarte căruia s-au împlinit 50 de ani. Cu acest prilej tov. Ion Muche, profesor la Școala medie nr. 4 din localitate, a prezentat o expoziție despre opera lui Anghel. În continuare s-au recitat versuri de acestuia. Seară literară s-a bucurat de un frumos succes.

TURNU MĂGURELE

În rîndul cadrelor didactice de la Școala medie „Unirea” din Turnu Măgurele, ne relatează tov. Anastasie Bogdan, s-a dezvoltat mult interesul pentru luarea de fotografii din regiunile pitorești cunoscute cu prilejul excursiilor. Pentru a-i ajuta să cunoască mășteșugul fotografiatului — al developatului, măritului și copiatului clișeeelor — comitetul sindicatului din școală a luat inițiativa organizării unui cerc de fotoamatori, care își desfășoară activitatea sub conducerea unui profesor de fizică. La acest cerc participă un număr de 15 invățători și profesori. Pînă acum ei s-au familiarizat cu construcția aparatelor de fotografie și cu tehnica luării imaginilor și au vizionat diafilmul „În cercul nostru de fotoamatori”. Curînd vor trece la dezvoltat filmelor.

În prezent, cu sprijinul comitetului U.T.M., s-a inițiat și organizarea unui cerc de fotoamatori pentru elevi.

SUCEAVA

Corespondentul nostru Pavel Francisc ne relatează aspecte din preocupările secției de învățămînt a orașului Suceava în domeniul îndrumării muncii instrucțiv-educaționale. Recent, se spune în scrisoarea trimisă de tov. P. Francisc, secția de învățămînt a orașului a organizat, în colaborare cu redacția ziarului „Zori noi”, o consfătuire pe teme ale muncii educative, cu directorii, profesorii dirigînți, instrucțorii superioiri de pionieri și secretearii organizațiilor U.T.M. din școli. Referatele prezentate, cu această ocazie — „Cările folosite în vederea întăririi disciplinelor conștiente în rîndurile elevilor” (expus de tov. Alexandru Radă, directorul Școlii medii nr. 1), „Formarea deprinderilor de muncă independentă la elevi” (expus de tov. Aurelia Cristea, de la Școala generală de 8 ani nr. 2) și „Contribuția organizațiilor U.T.M. la educarea patriotismului socialist în rîndul elevilor” (expus de tov. Ana Simnicanu, instrucțoare superioară de pionieri) — au suscitat un viu interes. În discuțiile purtate pe marginea acestor referate, participanții la consfătuire au vorbit despre metodele folosite de ei în munca de conducere a școlii, la orele de dirigînție, în activitatea cu utemîșii și pionierii etc. În acest fel, consfătuirea a prilejuit un util schimb de experiență în multiplele probleme ale muncii educative.

PECICA-ARAD

Relatîndu-ne cîteva aspecte din activitatea comisiei metodice a profesorilor de științe naturale, geografie, chimie și agricultură de la Școala medie din Pecica, tov. Florin Pirvu se oprește îndeosebi asupra unei monografii cu privire la gospodăria agricolă din localitate, elaborată în cadrul comisiei. În alcătuirea acestei monografii, care prezintă condițiile naturale și economico-sociale ale gospodăriei, au fost antrenată și elevii, care au lucrat, sub îndrumarea cadrelor didactice, tabele și grafice, au efectuat măsurători topografice și observații meteorologice la statia școlii, au executat planurile gospodăriei agricole colective, o hartă a raionului și alta a regiunii Banat etc. Acum, lucrarea, care cuprinde zece capitole, este larg folosită ca material ajutor în predarea geografiei, a științelor naturale, a agriculturii și chimiei.

STREHAIA

Ca urmare a propunerilor cadrelor didactice și a hotărîrilor luate în consfătuirea raională cu privire la predarea în mai bune condiții a geografiei la clasa a III-a, secția de învățămînt din raionul Strehaia a format, după cum ne scrie tov. I. Lupuleț, un colectiv competent care să alcătuiască un material referitor la geografia fizică, economică și politică a raionului, spre a fi un îndrumător invățătorilor care predau la această clasă. Materialul va trata o serie de probleme specifice raionului — așezare, vecini, relief, bogății, căi de comunicație, ocupația locuitorilor etc. — subliniind realizările dobîndite în cadrul lui în anii puterii populare.

OINA MUREȘULUI

Ca urmare a muncii educative desfășurate de invățătorii și profesorii Școlii generale de 8 ani din Ocna Mureșului pentru cultivarea la elevi a spiritului de economisire, acțiunea de economie a căpătat în ultimul timp la această școală un adevarat caracter de masă. După cum ne scrie tov. Simion Schitea, de la începutul anului școlar și pînă acum valoarea depunerilor la CEC a depășit cu mult valoarea depunerilor din aceeași perioadă a anului trecut. Procentul elevilor depunători la CEC s-a ridicat anul acesta la 90.

Școala generală de 8 ani din Ocna Mureșului s-a situat în două rînduri ca școală fruntașă pe regiune în acțiunea de economisire prin CEC, obținînd premile I și II. De curînd, în cîmpia „Săptămîni economie” s-a organizat o serbare școlară cu un program adecvat acestui eveniment.

In vacanța de primăvară, elevii școlii vor face, cu banii economiști prin CEC, o excursie la muzeul Doftana și la Brașov.

MURGENI-BIRLAJ

Tov. Stefan N. Bahrim ne comunică o serie de informații cu privire la acțiunile extrașcolare organizate de cadrele didactice de la clasele I—IV ale Școlii nr. 2 din comuna Murgeni, raionul Bîrlad. Astfel, acestea își antrenează pe elevi în activități patriotică de înfrumusețare a școlii, de îngrijire a pomilor din livadă etc. De asemenea, în colaborare cu instructorul superior de pionieri, invățătorii se ocupă de răspîndirea în rîndurile elevilor a publicațiilor pentru copii. Ca urmare, în prezent, din cei 112 elevi ai școlii, 90 sunt abonați la „Scînteia pionierului”, „Lumină” și „Cravata roșie”. Adeseori cadrele didactice organizează lectura în colectiv a povestirilor din aceste publicații.

Din presa de peste hotare

Revue analytique de l'éducation (publicație a U.N.E.S.C.O.) dedică unul din numerele sale din acest an anului de 1964 și a organizat o conferință-lecție. Cu acest prilej conf. univ. V. Hilt a prezentat comunicarea „Date asupra geografiei și istoriei Capitalei R.P.R.”. Apoi, sub conducerea conf. univ. P. Coteș, s-au efectuat aplicații practice în cadrul cărora s-au dat explicații asupra principalelor obiective fizico-geografice și social-economice din oraș și zona preorășenească.

Revista consemnează pe larg contribuția științifică a României în acest domeniu, prezentând 18 lucrări de specialitate editate în țara noastră.

In Elveția funcționează trei centre de pregătire a specialiștilor în domeniul pedagogiei medicale. Este vorba de Institutul de științe pedagogice de pe lingă Universitatea din Geneva, de Seminarul de pedagogie medicală din Zürich și de Institutul de pedagogie curativă de pe lingă Universitatea din Fribourg.

Structura acestor trei cen-

tre este, în linii mari, identică, ele diferențîndu-se numai prin particularități locale. Centrele organizează cercetări în toate domeniile pedagogiei medicale, pregătesc specialiști și cadre de conducere pentru școlile speciale în care învăță copiii cu deficiențe fizice și psihice, dau consultații psihopedagogice, organizează conferințe și editează publicații.

Anul acesta, planurile și programele școlilor elementare și medii din Canada au suferit schimbări radicale. Astfel, în provinciile Quebec, Saskatchewan etc. se acordă o atenție deosebită experiențelor în domeniul matematicii și științelor naturale. În Columbia britanică s-a pus accentul pe revizuirea unor materii de bază (literatură, scrisul și ortografia), iar în Noua Scoție se iau măsuri pentru perfecționarea predării limbii engleze, limbii franceze și științelor sociale. În același timp, în planurile de învățămînt ale școlilor secundare din provincia Alberta s-au introdus discipline noi cu caracter facultativ.

La 20 iunie 1964 s-a inaugurat la Yaba (Nigeria) un serviciu central al bibliotecilor școlare, care are drept scop să asigure literatura necesară elevilor și studenților, să furnizeze instituțiilor de învățămînt manuale, filme, diafilme, să organizeze un serviciu de informare și o bibliotecă de specialitate pentru cadrele didactice și elevii școlilor pedagogice. Același serviciu își revine sarcina coordonării activității bibliotecilor din școli și a calificării personalului acestora.